★★

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ
6
EYLÜL 1980
10 LIRA

GÜNÜN KONUĞU

ALİ DİNÇER
(Ankara Belediye Başkanı)

Ankara Metrosu konusunda söyleşi

Konuşan:
Ayşe Dönmez

2. SAYFADA

Türkiye'de ilk kez oluyor

AP ve MHP ne yoklamaya ne oylamaya katılmadılar

Erkmen düşürüldü

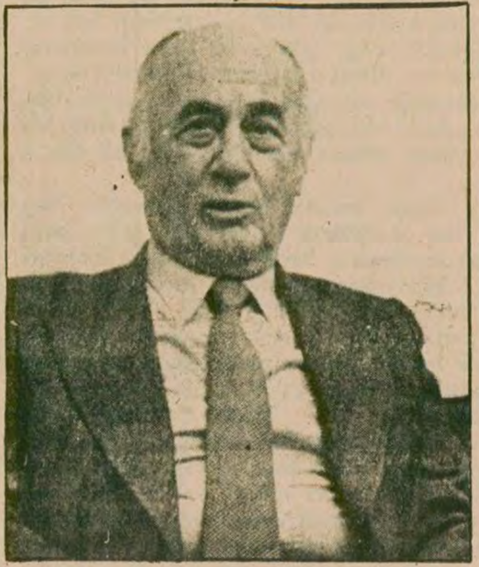
Hayrettin Erkmen

- CHP'den 206, MSP'den 19, TBP'den 1 ve 5 bağımsız güvensizlik oyu verdiler
- CGP'li Feyzioğlu ve AP'li divan üyesi Özel güvenoyu verirken, Anayasa gereği Karakaş oy kullanmadı
- MSP'den Göçmen, Özcan, Mutlu, NP'den Doğru bağımsızlardan Akay, Mandalinci ve Zilan da oy kullanmaya katılmadılar

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE'de ilk kez bir bakan güvensizlik oyu ile düşürüldü. MSP'nin hakkında gensoru ve güvensizlik önergesi verdiği Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen için dün Millet Meclisinde yapılan oylamada sadece muhalefete mensup üyeler hazır bulundular. AP ve MHP yoklama sırasında başlattıkları engellemeyi oylamaya da katılmayarak sürdürdü. Ayrıca MSP'den Yaşar Göçmen, Salih Özcan, Muhyettin Mutlu, Nizam Partisinden Abdülkerim Doğru, ne oylamaya ne de yoklamaya katıldılar. Yoklamada hazır bulunmayan CGP Genel Başkanı Turan Feyzioğlu ise oylamada güvensizlik önergesi aleyhinde oy kullandı. Bu yönde oy kullanan diğer üye ise, Divan üyesi olarak zorunlu salonda bulunan AP'li Recep Özel oldu.

Buna karşılık tam kadro Meclise gelen CHP'den Anayasa gereği oy kullanamayan Cahit Karakaş dışındaki 206 üye ile MSP'den 19 milletvekili, TBP'den Ali Haydar Veziroğlu, bağımsızlardan Orhan Alp, Mustafa Kılıç Oğuz Atalay, Nurettin Yılmaz ve Cengiz Şenses güvensizlik önergesi lehinde oy kullandılar.

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Yurtaslan'ın Alman TV'sinde yaptığı konuşmadan sonra...

Almanya'da eyalet İçişleri bakanları MHP faaliyetlerini görüştü

- **Yurtaslan'ın MHP'nin faaliyetlerini açıklaması üzerine Parlamanterler İçişleri Bakanlığını faaliyete geçmeğe çağırmışlardı.**

FRANKFURT(ÖZEL)

ALİ Yurtaslan'ın Almanya'da TV'de yaptığı konuşmada MHP'nin faaliyetlerini açıklaması ve bu konuda Alman Parlamanterlerin İçişleri Bakanlığını göreve çağırması üzerine Almanya'daki eyalet İçişleri Bakanları, Federal İçişleri Bakanı Gerhand Baum'un başkanlığında Bonn'da bir toplantı yaptılar.

Bakanlar, Federal Almanya'ya kaçan MHP'lilerin faaliyetlerini gözden geçirdikleri toplantıda, şiddet olaylarına karıştığı saptanan yabancıların sınır dışı edilmelerini öngören bir yasa değişikliği yapılmasını Bakanların ve Federal Bakanlığın bu konuda bir yasa önerisi hazırlayıp parlamentoya sunmasını istediler.

Alman Televizyonunda geçen çarşamba,

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Aydınlık
Bütün silahları gömün
Ali Yurtaslan Alman TV'sinde konuşurken... Programda ayrıca gazetemizin İtiraf yayını ile ilgili çeşitli sayıları da gösterilmişti.

Ecevit: « Cezaevinden adam kaçırma şebekeleri basında açıklandığı halde hükümet bilmezden geliyor»

ANKARA (AA)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün düzenlediği basın toplantısında "Cezaevinden adam kaçırma şebekelerinin haftalardır basında açıklandığı halde hükümetin bilmemezlikten gelmesini eleştirdi.

Mecliste hükümetin ayakta kalabilmek için türlü engellemelere başvurduğunu söyleyen Ecevit, hükümetin Meclis dışında da ancak, sağcı teröristlerin desteği ile ayakta

(Devamı sa. 6 sü. 5'te)

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI İTİRAF'I İNCELEMEYE BAŞLADI

İtiraf'ın silah kaçakçılığı bölümü ihbar kabul edildi

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı da soruşturma açtı

- **Sıkıyönetim Komutanlıklarının MHP hakkındaki suç duyurularını incelemek için Cumhuriyet Başsavcılığında bir komisyon kuruldu**

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Cumhuriyet Savcılığı, Ali Yurtaslan'ın itiraflarının 11 Ağustos 1980 günlü gazetemizde yayınlanan bölümünde silah kaçakçılığı ile ilgili olarak adı geçen Mustafa Verkaya hakkında belirtilenleri ihbar kabul ederek soruşturma açtı.

İtiraf yayınımızın o günkü bölümünde Ali Yurtaslan, MHP'nin Bulgaristan'dan silah getirdiğini, bu silahların dağıtımını Türkiye'de Ülkü Ocakları Derneği Başkanlarından Mustafa Verkaya'nın planladığını açıklıyordu.

Ayrıca İstanbul'u havaya uçuracak kadar TNT ile yakalanan Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker'in kaçakçılık şebekesinden olan Gabriel'in Bulgaristan'ın Varna Limanında bulunan şebeke elemanlarından birinin adresini ÜGD Başkanlarından Abdullah Çatlı'ya verdiği, bu adreste bulunan kişinin MHP'li olup gerekli silahları temin ettiği ve 1978 başlarında da, Mustafa Verkaya'nın ilişki kurmak üzere Varna'ya gittiği belirtiliyordu.

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Aybastı'da teröristler bir evi bastı: 5 kişi öldü, 2 kişi ağır yaralandı

- Kartal'da bir fabrikayı basan üç terörist 1 kişiyi öldürdü
- Ankara'da komandolar bir ev bastı: Bir kadın öldü, 1 kişi ağır yaralandı

HABER MERKEZİ

ORDU'nun Aybastı ilçesinde önceki gün bir eve baskın yapan silahlı ve maskeli teröristler evde bulunanlardan 5 kişiyi öldürdü, iki kişiyi de ağır yaraladı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, ilçenin Uzundere köyü Dokuzoğlu Mahallesinde saat 16.00 sıralarında meydana gelen olayda 10 kişi kadar oldukları tahmin edilen otomatik silahlı maskeli teröristler evlerini basarak Feryat Kocalan, Hasan Kocalan, Nihat Kocalan, Yaşar Kocalan ve Mus-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

MHP İstanbul Gençlik Kolları Başkanlarından Kazım Ayaydın'ın içinde bulunduğu mavi araba gazetemizin önünden ayrıldıktan sonra Milliyet'in karşısına parketti.

Gazetemize bir saldırı olursa, tertipçisi Kazım Ayaydın ve MHP'dir

Gazetemizi gözetleyen MHP'lileri tespit ettik

Kazım Ayaydın, Sıkıyönetimde çeşitli davalardan yargılandı. Bunlardan biri de Politika gazetesi Yazı İşleri Müdürü Ali İhsan Özgür'ün öldürülmesi olayı.

- Kazım Ayaydın, mavi bir Anadolla gazetemizin önüne geldi ve çevrede üç tur attı
- **Adliye memuru olduklarını söyleyip, İtiraf yayınımızı almak istediklerini belirten MHP'liler binamızın içinde keşif yapmaya çalıştı**
- ÜGD silah sorumlusu Burak Eke ile ilişkili Ahmet Hamdi Güler ve Ruhi Özcan'ı polise teslim ettik.
- **İki MHP'liyi polise teslim etmemizden az önce gazetemize gelen Temel Can "MHP İl Başkanı Nuri Erogan'ın gönderdiği arkadaşlarımız nerede" sorusunu yöneltti**

İSTANBUL (ÖZEL)

MHP İstanbul İl Merkezinden yönlendirilen bir grup faşistin gazetemize saldırı düzenlemek için gözetleme faaliyetinde bulunduklarını saptadık. Elebaşılığını MHP İstanbul İl Gençlik Kolları Başkanı Kazım Ayaydın'ın yaptığı gözetleme ekibinden iki kişiyi önceki gün polise teslim ettik.

ILK FAALİYETLER

Ali Yurtaslan'ın itiraflarını yayınlarken, MHP'li olduklarını söyleyen şahıslar tarafından sürekli telefonla tehdit edilmiştik. 21 Ağustos tarihinden sonra ise, bu tehditler bir saldırı hazırlığı için gözleme çabalarına dönüştü. Bu tarihte, Adem Erdem adlı Edebiyat Fakültesinde faşistlerin başkanlığını yapan bir şahıs, gazetemizin önünde ve civarında dolaşarak keşif yapmaya çalıştı. Cağaloğlu Hamamının bulunduğu sokakta üzerinde açık mavi iş gömleği bulunan bir şahısla dagörüşen Adem Erdem, daha sonra kendisini farkettiğimizi anlayınca hızla olay yerinden uzaklaştı.

Uzun boylu, geniş omuzlu, iri yarı, geniş suratlı, kızıl dalgalı saçlı, soğuk mavi gözlü bir şahıs olan Adem Erdem 1976 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesindeki faşist işgalin liderliğini yapmış ve 2 Haziran tarihindeki olaylara karışmıştı.

2 EYLÜL GÜNÜ

Aynı gün orta boylu, esmer hafif sakallı bir şahıs gazetemizin önünden bir kaç kere geçerek binamızı gözetledi.

2 Eylül günü, 14.30 sıralarında içinde MHP İstanbul İli Gençlik Kolları Başkanı Kazım Ayaydın'ın bulunduğu açık mavi renk, kenarında sarı-siyah dolmuş daması bulunan, üst kısmı siyah deri kaplı 34 EE 509 plakalı Anadol araba ile gazetemizin önüne geldi. Kapıdaki görevli arkadaşımız, ne aradıklarını sorunca, Kazım Ayaydın "Ayhan İşhanı"nı aradıklarını söyledi. Arkadaşımız, Cağaloğlu'nda böyle bir işhanının olmadığını söyleyip, elindeki adres kağıdına bak-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

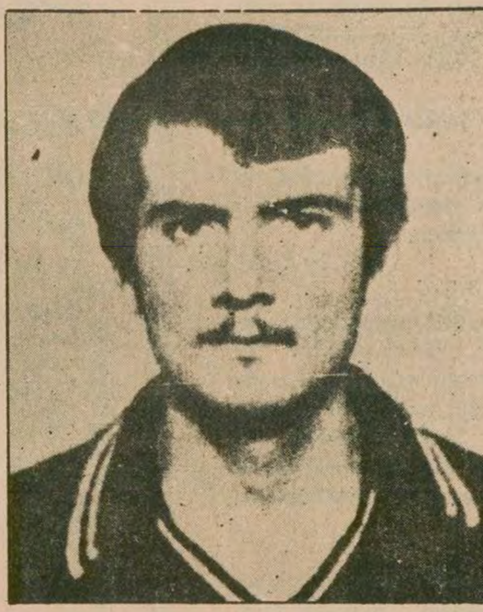
Adliye memuru olduğunu ileri süren komandolardan Ahmet Hamdi Güler

Gazetemize gelen iki MHP'liden Ruhi Özcan

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Polonya IV

Evet... Polonya işçileri kocaman bir adım attılar. Gözümünönüne, taşıma suyla değirmen işletmeyen, bilincin, direnmenin, çilenin, özverinin ne olduğunu bilen, derinden bakan, inançlı gözlü insanlar geliyor... tümen tümen!

Onlar zafer sarhoşluğunda değiller. Bizim basının da kaba duygusal sarhoşluklar içinde olmasını istemem dilemem!

Gene şu güzel Anadolu sözü, beynimin karanlıklarından, aydınlıklarına varıyor:

''Ekmek içeriye girince.Kur'an ayağa kalkar''...

– Her şey ayağa kalkar her şey, sadece Kur'an değil. Yeter ki, ''ekmek'' içeriye girmesini bilsin!...

İşin soğuk tarafına gelelim:

Polonya ekonomikman bağımlı bir ülke: Petrolü yok. Yetmişte, yoğun endüstrileşmeye yöneldi. Ortak pazarla, en çok aldısı verdisi olan ülkelerden biri.

Ağır borç altına girdi ve ödenekleri de oldukça savurganlıkla kullanıldı.

...Ve özveri istendi. Kimden? Halktan. Bir ülkede, ''özveri'' sözcüğü,mide fesadına yöneltecek biçimde, bol kullanılırsa, özverinin sıkıntısını, toplumun sadece bir kesimi çeker. Bu, bizler için, La Palis gerçeği!... L'an özveriymiş. Aparatçıkine çektirsene!... Kocca bir halk, eşeğin kuyruk kemiğini çorba yapabilmek için, saatlerce beklesin, senin aparatçığın, özel dükkanlarda, köfte bukleli eşinin budu kadar etler alsın!... Üste pazar, özveri şarkıları dinleye dinleye...

Hadi be siz de!...

Temel besin maddeleri, Polonya'da %30 sübvansiyon görüyordu. Sübvansiyon kalktı ve aparatçık olmayanlar, büsbütün açlığa itildiler. Buraya, herhangi bir nedenle varan normal Polonyalıları gördüm. Bir omlet, onlar için bir ziyafetti. Bir şeftali onlar için bir mutluluktu...Yerken, rahat yiyebilsinler diye bakmıyordum, çok gururluydular!

Yönetim, sınıf yaratırsa, sınıflar bir gün çatışır elbette...

– Öyle değil mi aparatçik?...

– Ama özveri...

– Sen hâlâ, sadece özveri için dünyaya geldiklerine insanları inandırmaya mı çalışıyorsun?... Bıkar be insan özveriden. Bir ulus da bıkar, tıpkı bir ananın bile bıkacağı gibi... Hele senin gibi aparatçiklerin kıçlarının fıstık kırdığını görünce hele hele!

* * *

Çok garip dünya dengeleri vardır. Bu Polonya'nın son işçi kalkışması, öyle bir saman alevi fantezi coşkunun sonucu değil elbette, koskocaman bir birikimin ürünü, en başta yetmez bitmez ''özverinin''...

Şen aparatçik,özün yok ki veresin!... Kafan yok ki bilesin? Yüreğin yok ki duyasın: Aparatçiksin sen!

* * *

Dağlarda ve kayak merkezi Zakopanede, işgalle kucak kucağa yaşıyorduk artık. Daha, Almanlar zafer üstüne zafer yayıyorlardı, kilolarla. Yengi onları hoş görülü kılıyordu. Eh ''ilahlar'' hoş görülü olur, zavallı insancıklara karşı.

Artık tüfek sesleri duyulmuyordu. Almanlar da Varşova'ya vardılar ve sardılar.

Üç hafta dayandı Varşova. Direnmenin başında, albay Lipinski vardı. Kuzini bayan Manuşkova'yı iyi tanıyordum.

Bir tanıdığınız, bir eylemin başındayken, o eylem, sanki bir aile sorunu gibi oluyor...

On üç, ondört yaşlarında çocuklar, barikatlar kurmuşlardı. Olay,''Varşova savunması'' diye tarihe geçecektir. Birşey ummuyorlardı. Ama, umutsuzluğun şövalyeleri başka türlü davranamazlardı ki...

Polonyalılar, komut altında muntazam güçlerle savaşmasını pek sevmezler. Fantezileri ve bireyselcilikleri onları çete savaşına sürükler. Koşullar da; belki daha ele gelir sonuçlar almışlardır çete savaşlarından...

Varşova'ya varıncaya kadar nitekim, Alman ordusu, karşısında ciddi direnme görmedi.

Fakat sonra, halk tarifsiz acılara göğüs gerdi. Lağım borularından haber götürdü. Cephanelikleri havaya uçurdu. Baskınlar yaptı. Yeraltı direnmesini organize etti...

Ama, iki canavar arasındaydı. Rux Ağazı, ateş püskürenm aç iki canavar. Sovyetlerin Vilnoyu işgale ettiklerini öğrenmiştik...

Radyo dinlemek yasaktı, garip akümülatörlü bir radyomuz vardı.Dinliyorduk, dinlemediğimizde sanki kimse bulmayacakmış gibi, samanlığa saklıyorduk...

Halk şaşkındı.

Kayak ve alpinizm merkezi Zakopane'de, görünürde ufak tefek değişiklikler vardı. Bol bol gri-mavi Alman ordusu üniformaları ve de duvara yapıştırılmış, ölüm fermanı gibi yasaklar. Ne çok yasak vardı.

Polonya yüksek kumandanı Von Brautiş'in imzasını taşıyan kırık kanatlı svastikalı yasaklar.

Silahların teslimi. (Bizler ay ışığında ormana gömdük, iki silah, iki tabancayı. Bir tanesini, yanımızda bıraktık.)

Radyo bulundurmamak ve dinlememek.

İhbarlara, sayın muhbirleri davet.

Halk pek fazla aldırış etmiyordu.

Sabun kokulu sıska Alman generalleri, yamaçlarında levent gibi emir subayları, lokantaları, eğlence yerlerini, ''onurlandırıyorlardı'', soğuk soğuk, yengin işgalci şakaları yaparak koşuşmalı bir hizmet veriliyordu, kendilerine

Bir şey sönmüştü havada ve herkesin gözönünde.

Varşova hâlâ dayanıyordu. Acep oradaki yakınlarım ne olmuştu?... Haber almak, haber vermek mümkünsüzdü.

, Ve aradan bir ay kadar zaman geçti.

Düşmüştü Varşova, düşmüştü...

O, o kadar sevdiğim kent... Bugün bile, arada bir Varşova'yı yaşarım. Uyurken değil, uyanıkken, ...uyurken yaşasam içim öylesine sızlamazdı.

İSTANBUL 19.ASLİYE HUKUK HAKIMLİĞİNDEN
1979/642

Davacılar Feridun Güngör, Ferit Güngör veFehmi Güngör tarafından davalı Muammer Reket aleyhine açılan ipoteğin fekki davasının yapılan muhakemesi sonunda:

Mahkememize ait 1979/642 E. 1980/366 K. sayılı ve 13.6. 1980 günlü, ilam ile İstanbul Fatih, İnebey Mahallesi, Tiryaki Hasan Paşa Sokak, 206 pafta, 850 ada, 68 parsel sayılı gayrimenkul üzerinde davalı Muammer Reket lehine 13. 10.1970 tarih ve 11565 yevmiye nosu ile konulan 75.000.- liralık ipoteğin davacılar lehine HÜKMEN FEKKİNE, 4040 lira yargı giderlerinin davalıya tahmiline, 1665 lira harcın davalıdan alınmasına, Yargıtay yolu açık olmak üzere 13.6.1980 tarihinde verilen karar davalı Muammer Reket'e Tebligat Kanununun 28. Maddesi gereğince ilanen tebliğine, ilan tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğ edilmiş sayılacağına, ve bu süreden itibaren 15 gün içerisinde temyiz edilmediği taktirde kararın kesinleşeceğinin ilanen tebliği olunur. 15.8.1980

B.Katip Y.
(B.6201-1170)

GÜNÜN KONUĞU

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer

«Çağdaş olmamız gerektiği için metroyu seçiyoruz»

●Metronun sinyalizasyon kısmı hariç tümü ulusal kaynaklara dayanılarak yapılacak

●Hükümet metroya ne evet, ne hayır demeyip bizi oyalıyor

ALİ DİNÇER

Ayşe Dönmez

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer son günlerde sık sık basında yer alan metro konusunda sorularımızı cevaplandırdı. ''Çağdaş olmamız gerektiği için metroyu seçiyoruz'' derken, bu konuda ne kadar geç kaldığımızı da sözlerine ekliyor. Dinçer, metronun en önemli özelliğinin de ulusal kaynaklara dayanılarak yapılması olduğuna değinerek, ''Metro ile zaman tasarrufu, insangücü tasarrufu, enerji tasarrufu ve döviz tasarrufu yapacağız''. diyor.

Dinçer'in sorularımıza verdiği cevaplar şöyle:

Soru: Neden metro Sayın Dinçer, niçin metroya ihtiyaç duyuyorsunuz?

Dinçer: Çağdaş olmamız gerektiği için seçiyoruz. Türkiye artık azgelişmişlik zincirlerini kırmak üzere olan bir ülke. İnsanların yüzde 55'i artık kentlerde yaşıyor. 4 kent hatta 5 büyük kent milyonu aşkın nüfusa sahip. İstanbul, Ankara, Adana, İzmir, Bursa. 1980 yılında böyle kentler 20 olacak. Dünyada da bir standart var, nüfusu milyonu aşan kentte toplu taşımacılık modeli içinde metro ana omurga olarak yer alıyor. Dört kent, beş kent milyonu aşmış. Ankara 2,5 milyon. Sadece Ankara'nın değil diğer büyük kentlerin de metroya ihtiyacı var. Milyonu aşacak 17 kentin de metroya ihtiyacı olacak. Onların planlanması gerekiyor. Çok geç kalmışız. 117 yıllık uygarlık açığı var. 117 yıl önce büyük kentlerde toplu taşımacılık sorununu metro yapılarak çözülmesi düşünülmüş.

Soru: Hükümetin tutumu nedir, metro projesi konusunda?

Dinçer: Hükümetin tutumu resmen politiktir. Uyutuyorlar bize zaman kaybettiriyorlar. 130 gün oldu, onay için ne evet ne hayır alamadık.

Soru: Hükümet yardım etmezse mali kaynakları nasıl temin edeceksiniz?

''SİNYALİZASYON KISMI HARİÇ ULUSAL KAYNAKLARA DAYANIYOR'

Dinçer: Mali kaynakları biz buluruz. Ceketimizi satar metroyu yaparız. Kampanyalar açarız, olanaklarımızı zorlarız. Yapacağız biz metroyu. Biz onlardan gölge etmemelerini istiyoruz sadece.

Soru: Metronun bütün kısımlarını biz mi yapacağız? Örneğin yeraltı kısımlarını da biz yapabiliyor muyuz?

Dinçer: Metronun sadece sinyalizasyon kısmını dışarıdan alacağız. (Elektronik sistem). Çeşitli ülkelerden alabiliriz. Teknolojisi en yüksek olan ülkeden. Alınan teknolojinin en yüksek olması gerekiyor ki o teknolojiyi uygularken öğrenelim, yeni teknoloji üretebilelim.

Örneğin bisikletten başlarsan, motosiklete geçersin, otobüsten başlarsan metroya geçebilirsin. Otobüs teknolojisinden teknolojisine fark vardır. En iyi teknoloji üreten yerden alırsan senin zamanla dünya piyasasında yarışabilecek otobüs üretebilecek teknolojin olur. Derme çatma ucuz diye geri teknoloji alırsan olmaz.

Bir toplumun kalkınmış bir ülke olabilmesi için hepsinde olmasa bile belli bazı sanayi dallarında teknoloji üretebilmesi gerekir. Teknoloji üretir hale gelmediniz mi geri kalmışlıktan kurtulamazsınız, sömürülmekten kurtulamazsınız. Ne olur, zamanında tarım ürünlerini hammaddelerini satan, onun karşılığında sanayi ürünlerini alan bir ülkeyken, ucuza yeraltı kaynaklarını hammaddelerini satmış, tarım ürünlerini satmış, pahalıya endüstrilerini almış olursunuz.

Şimdi endüstrileştiniz. Diyelim ki demir-çelik endüstrisini kurdunuz. Demir-çelik bile ihraç edersiniz. Ama demir-çelikten yapılmış tezgahı satın almak zorundasınız. Farketmiyor. Maden satıp ufak tefek makine alan, sömürüldüğü gibi demir satıp demirden çelikten mamul üretim mallarını tezgahları (torna, tesfiye) alan ülke de sömürülmüş oluyor.

Soru: Metro yapımına nereden başlanıyor?

Dinçer: Önce Ulus-Kızılay, ondan sonra Eskişehir yolu, sonra İstanbul Caddesi-Demetevler'den İstanbul yolundan batıya gidecek. Toplam 25 km.

Soru: Maliyeti ne kadar?

Dinçer: İlk kısmının maliyeti yaklaşık 4,5 milyar. Gün geçtikçe maliyeti daha da artıyor.

Soru: Yani ne kadar kısa zamanda yapılırsa o kadar kazançlı oluyor.

Dinçer: Ne kadar kısa zamanda olursa maliyetten kazanırsınız. Hem de kısa zamanda faaliyete soktuğun için ulusal ekonomiye katkıda bulunursun. Özel otoyla değil de, otobüsle değil de metroyla insanları taşıdığın zaman, zaman tasarrufu, enerji tasarrufu (petrole bağımlı değil) oluyor. Araçlarla yaptığın zaman tümüyle dışarı bağımlı oluyor. Otobüslerin birçok parçası dışarıdan geliyor. Döviz harcamasına sebep oluyor.

Yaptığın yatırım zaten bir yıl içinde kendisini amorti ediyor.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

''Sosyalist'' Türkiye'nin Polonya'dan farkı nedir?

Türkiye halkından Polonya işçi sınıfına selam var

●Rusya'ya bağlı ülkeleri ''sosyalist kamp'' olarak görenler Polonya olaylarını geçiştirmeye çalışmasınlar

17 bin Polonyalı tersane işçisinin 13 Ağustosta başlattığı grevlerle bir anda tüm dünyanın gözleri ve kulakları Polonya'daki işçi sınıfına çevrildi. 1956, 1970 derken şimdi de 1980 mücadelesi. Bütün bunlar kendine 'sosyalist' denen bir ülkede oluyordu.

Tüm bu olup bitenlerin Rusya ve ona bağımlı ülkeleri ''sosyalist kamp'' olarak gören iyi niyetli devrimcilerde ve aydınlarımızda bir şok etkisi yaptığı apaçık belli. Belli ama, bu durum karşısında nasıl bir tavır alacaklarını hâlâ kestirebilmiş değiller. Bir kısmı, işçilerin mücadelesi olduğundan pek bir şey diyemediler. Bir kısmı ise, olayları yorum yapmadan ve utangaç bir tavırla geçiştirdiler.

Oysa ki olup bitenler', pek o kadar geçiştirilecek bir şey denemeyecek cinsten olaylar değildir. Polonya işçilerinin taleplerine bakıldığında, tıpkı Türkiye işçi sınıfının istediği haklar olduğu veya en azından bunlara benzediği görülüyor. ''Özgür sendika seçimi'', ''Bağımsız ve özgür Polonya'', ''Ücretlerin artırılması'', ''İşçilere iktidarı denetleme hakkı verilmesi'', ''Alabildiğine artan fiyatların durdurulması'', ''Sınıf farklarının ortadan kaldırılması'' vb. Eğer tüm bu taleplerin yalan olduğunu söyleyecek iseniz. Aydınlık'ta 3 gün yayınlanan ''1970 işçi sınıfı mücadelesinin teyp bantlarını'' okuyabilirsiniz. Sanırım bunun da senaryo olduğunu söyleyemezsiniz değil mi arkadaşlar?

Neyse bunları fazla uzatmayalım. Önemli olan Polonya'nın ekonomik durumunun sosyalist bir ekonomiye benzeyip benzemediği meselesidir. Buna biraz değinelim.

Birincisi, 'sosyalist Polonya'nın' toplam dış borcu, Türkiye Cumhuriyetinin dış borç toplamına eşittir. (Yaklaşık 70 milyar lira) Bunun yarıya yakını da kısa vadeli ve halkın anasını ağlatacak cinsten yüksek faizli (yüzde 20, IMF'nin verdiği borç kredisi faizinden kat kat yüksek bir faiz.)

İkincisi, Polonya endüstrisinin ham ve yarı mamul madde ihtiyacı ülke dışından temin edilmek zorundadır. (Aynen Türkiye'de olduğu gibi.) Yani, Türkiye ekonomisi nasıl dışalıma, ithalata dayanıyor ve döviz bulunamayınca ithalat durduğu gibi büyüme, sanayi ve tarımda ilerleme sağlanamıyorsa, aynı durumlar ''sosyalist Polonya' ekonomisinde de gözleniyor her ne hikmetse.

Üçüncüsü, Sayın Demirel ve bakanları, nasıl tüm ihracat gelirlerini ve hatta daha fazla dövizi, ödenmesi gereken borç ve faizlerine vermek zorunda olduklarını söylüyorlarsa, 'sosyalist Polonya'nın' yetkilileri de hemen hemen aynı şeyleri söylüyorlar ve bir yıl devamlı borç ödemekle yükümlü olduklarını dile getiriyorlar

Türkiye'ye benzemeyen bir meseleleri ise, planlamasını yanlış yaptıkları tahıl sorunu. Yılda 9.5 milyon ton dışarıdan dövizle almak zorunda oldukları tahıl ürünleri. Bu neye rağmendir bilir misiniz? Verimli geniş topraklara rağmen. Diyorlar ki, borçları ödemekten ve Rusya'nın açıklarını kapatarak 'kardeşlik' görevlerimizi yerine getirmekten dolayı tarıma yeterli önemi veremedik. Açıklarımızı yeterince hesaplayamadık.

İşte arkadaşlar, 'sosyalist Polonya'nın' sorunlarından bazıları bunlar. Bu ülkede işçiler ve diğer emeğiyle geçinenler haklarını Karamanlar da kimler arasın? Böyle sosyalizm olur mu? 35 yıldır hâlâ insanlarına yeterli ücret veremeyen, onları yiyecek kuyruklarında perişan eden, tüm çalıştığı yılın alın terlerini borç olarak başka ülkelere verip, bir sene boyunca boş keseden yiyen insanları konuşmaya hasret, yazmaya hasret bir ülke ''sosyalist'' olabilir mi? Bu mudur ''sosyalizm'', bu mudur ''halk iktidarı''. Aynı talepler ve dertler Türkiyemizde de olduğuna göre, Türkiye'de ''sosyalist' midir? Cevap vermeden biraz düşünelim doğruyu bulacağımıza inanıyorum.

EROL ERTEM / İZMİR

TKP neden Polonya işçisinin direnişini desteklemiyor?

Sosyalizm bayrağı altında revizyonizm çizgisi izleyenTKP, neden Polonya işçisinin şanlı ve şerefli direnişini desteklemiyor? Suskun ve cesaretsiz kaldınız. Siz hani işçi sınıfının yanında yer alırdınız? Tek işçi sınıfı savunucusu hani sizdiniz? Demek ki bunlar gerçekle bağdaşmayan sözlermiş. Sizler hakiki sosyalizmi kurmaya değil, kapitalizmin önündesiniz. İlçemize geldiğinizde işçileri toplar, sahip olduğunuz sendikayla işçi haklarını koruduğunuza ve işçi için mücadele eden Polonya işçilerinin yanında olduğunuzu açıklamıyorsunuz? Demek ki bize anlattıklarınızın hepsi yalanmış. Yoksa desteklediğiniz an, İsmail Bilen amcanız ile Brejnev dedeniz darılır mı size?

Konya Cihanbeyliden Musa Küçük
Petrol Kimya Sendikası
Alkim Alkalık A.Ş
eski Baştemsilcisi

Aydınlık meclisi

KONUMUZ: itiraf

Yeğeninden Garip Ağlar'a:

İki arada bir derede kalmayalım

Sağcı olduğunu söyleyen Alevi okurumuz Garip Ağlar'ın mektubunu yayınladıktan sonra bu konuyla ilgili birçok mektup geldi. Mektupların çoğu Garip Ağlar'ın görüşlerini eleştiriyor. Bu arada Garip Ağlar'dan da yeni birmektup aldık, ayrıca bir akrabası da yine bu konuyla ilgili bir mektup yolladı. Gelen mektupların çokluğundan, ayrıca tartışmamızla ilgili olduğundan köşemizi haftada iki gün bu konuya ayırıyoruz. İşte ilki Garip Ağlar'ın yeğeninden:

20 Ağustos tarihli Aydınlık'ta, Garip Ağlar, Söke imzalı yazıya gazetemiz cevap vermişti ama bazı şeyleri de ben eklemek istedim. Garip Ağlar eniştemdir. Gazetemizin iki aylık da abonesi. Okul yıllarında Ankara'da MHP'nin etkisinde kalmış. Genel olarak gençliğimizin çoğu gibi iyi bir insan. İnsanların inançlarını belirleyen esas olarak çevresidir. Kars'tan Ankara'ya geliyorsunuz ve çevrenizi kim almışsa haliyle onlar gibi olacaksınız. Ama son dönemde milyonlarca insan gibi iki arada bir derede kalmış. Bir yanda yıllarca inandığı şeyler, bir yanda Türkiye'nin gerçeği.

İtiraf yayınından dolayı onlarca insanla tartıştım. Sağ görüşlü, sol görüşlü. Sağ görüşlülerle konuşurken ya da Garip Ağlar'la, aklıma Kahramanmaraş davası sanıklarının ifadeleri gelir. Ne diyorlardı: ''Bilmiyorum, görmedim, duymadım''. İtiraf için de ''Yalan dolan karalama itiraf değil, iftira''. Kafamızdaki kalıpları parçalamanın zamanı geldi de geçiyor.

Türkiye'nin içinde bulunduğu kardeş kavgasını görmeyen, görmek istemeyen insan sayısı çok az. Sonuçda kim aslan payı alırsa alsın bu gidişten Babrak Karmallar kadar MHP'de sorumludur. Türkiye halkı Rus tehdidine karşı nasıl direnebilir? İhtiyacımız olan 'Birlik barış ve özgürlüğün''önündeki engeller kalkmadan direnebilir miyiz? Türkiye'den yana olanlar kafalarını bu konu üzerinde yormalıdır. Erzincan, Sivas, Maraş, Çorum katliamlarını şeytanlar yapmadı. Mezhep düşmanlığını periler yaratmıyor. Mezhepler arası dostluğu savunup Yörükselimli komşusunu koruyan Sünni vatandaşı balta ile hayaletler öldürmedi. Bizzat Garip Ağlar'ın Iğdır ilçesini Azeri-Kürt çatışması sahnesine çeviren MHP ve Rusyacılardır. Zebaniler değil.

Birliği savunan, bölücülüğü yapana karşı mücadele ediyorsa, birlikten yanadır. Yoksa ha havanda su dövmüşsün, ha birlik birlik diye bağırmışsın. Havanın bulutlanmasından kâr uman Brejnev'dir. Brejnev'e direnmek için birliğin önündeki engel ise MHP'dir. İnsanları öldürürken ''elinin titremediğini'' söyleyen Ferhat Tüysüz gibi 17 yaşında 11 kişiyi katleden Oduncu gibileri besleyen kaynak kurumadan milli birlik sağlanabilir mi? Arpa boyu yol gidilemez.

Garip Ağlar Aydınlık'ın Rusya'ya direneceğine inanıyor. Onun için sempati duyuyor. Ama İGD ve ÜGD'nin de direneceği hayaline kapılıyor. İnsan hem Rusya'nın Beşinci Kolu görevini yapsın, hem karşı çıksın, sahibini ısırması gibi birşey bu. İnsan hem eli titremeden insanları öldürsün, ya da öldürenleri kamplarda halk düşmanı olarak eğitsin, cinayet şebekeleri kursun, hem de Rusya'ya karşı direnin mümkün mü?

Garip şöyle diyor (Hergün gazetesi de) ''Niye Alevilere saldırıldığı söyleniyor? Niye MHP'liler saldırıyor deniyor?''

Katiller yakalanıyor. Hazinesinde neler var, neler yok anlatıyor. Ya da bomba imal edenin elinde patlıyor. Katliamlar yapılıyor. Şehirler 30 bin, 50 bin diye ikiye bölünüyor. Olup biteni nasıl yazmak lazım? Hergün gazetesi gibi ''Tiyatro sahnesinin provasını yaparken oyuncak bomba zavallı oyuncuların elinde patlayıverdi mi demek gerek? Ya da TRT'nin yaptığı gibi sağ görüşlüler evcilik oynarken Çorum'u iki parçaya böler gibi mi oldular demeli. (Sol görüşlüler de olabilir).

Adama iyi bir çocuk doğdu adını koyalım beyler demezler mi? Kaldı ki Sünniler Alevilere saldırdı denmiyor. Bizzat isimleriyle, resimleriyle birlikte yazılıp çiziliyor. Artık resmin birleşmesinde altından Türkeş'in (Brejnev'in de) portresinin çıkmasının sorumluluğu hepsine aittir.

Son bir olay daha; Söke'de gazete bayisinin önünden geçiyorum. Satıcıyla okuyucu tartışıyorlar:

– Satıcı: Niye yine Hergün almayıp Aydınlık alıyorsun?

– Okuyucu: Ali Yurtaslan'ın ifadesi gerçeği ifade ediyor da ondan.

– Satıcı: Aydınlık MİT olduğundan öğreniyor bunları.

– Okuyucu: Türkeş de öyle diyor. Ben de öyle demeye şartlandırdım bir süre kendimi.

– Satıcı:,,,,. . . .

– Okuyucu: Bir süre bulundum ülkücü harekette biliyorsun.

– Satıcı: Niye başka örgütlere itirafta bulunmuyorsunuz?

– Okuyucu: Onlar cinayet örgütü de ondan

Satıcıyı MHP'li mi sandınız? Hayır İGD'liydi. Beni görünce konuşmayı kesti. Yeni arkadaşımla kahveye gittik, çay içtik. Sohbet ettik. Türkiyemizde döndürülen dolapları kendi yaşantısından biliyordu. Geç de olsa gözleri dünyaya açılmıştı. Şöyle diyordu: ''Yaş 30. Yıllardır böyle kötü bir gidiş görmedim. Yurdumuzda Alevi-Sünni, Kürt-Türk birlik olmalı. Yoksa ülkemiz Afganistan'a dönecek. Cinayet örgütleri niyetleri ne olursa olsun ülkemizi Rusya'ya karşı direneceğiz bırakıyorlar. Direnmenin yolu onları ortadan kaldırmaktır. Ömer Tanlak, Adnan Özçiftçi, Ali Yurtaslan yürekli insanlar. Aydınlık'da cesaret için esas kaynak. Benim de bildiğim bir sürü şey var. Ama burası küçük bir yer, can güvenliğim yok. Ama benim de sıram gelecek. Geç de olsa halka hizmet etmekten insan mutlu olur.''

Birinci olarak o arkadaşa ve onun gibi olanlara sesleniyorum. Bir an önce sıraya girelim. İki arada bir derede ne zamana kadar kalacaksınız? Garip Ağlar arkadaşa sözümse, Türkiye halkımın kendinden yana olanlara ihtiyacı var. Rus savaş uçakları Türkiye'ye girdiğinde geç kalınmış olabilir.

Baydoğan- Söke.

İlan
Kadıköy 1. İcra Memurluğundan 979/1549

Bir borçtan dolayı mahçuz olup satılmasına karar verilen 100.000.- lira muhammen kıymetinde 37 84 98 nolu telefon intifa hakkı Kadıköy 1. İcra M.luğunda açık artırma sureti ile satılacaktır.

Birinci satışın 15.9.1980 günü saat 15.00-15.15 arası yapılacağı, bugünde talip çıkmaz yahut teklif edilen fiat muhammen kıymetin %75 ini bulmazsa 16.9.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ikinci satışta en çok fiat verene ihale edileceği, tellaliye ve ihale pullarının alıcıya ait olacağı ilan olunur. 26.8.1980

(Basın: 6193-1168)

Sarıyer İcra Memurluğundan Menkulmal Satış İlanı
1980/428 Tal.

Mahçuz olup satışına karar verilen 20.000.- lira kıymetinde 1 adet kahverengi bej desenli 4x2.5 ebadında halı, 50.000.- lira kıymetinde 1 adet bünyan desenli bej ve penme karışımı 4x2,5 ebadında halı, 30.000. lira kıymetinde Grundik televizyon, 60.000.- lira kıymetinde kütüphane kahverengi, 30.000.- lira kıymetinde yemek takımı 8 sandalye bir masa, 40.000.- lira kıymetinde 1 üçlük, 1 ikilik taba çizgili koltuk takımının 1. açık artırması bulunduğu yer olan Baltalimanı Caddesi No:25/8 D.5 Rumelihisarında 8.9.1980 Pazartesi günü saat 12.-12.30'za kadar yapılması o gün sürülen pey muhammen kıymetinin %75 ini bulmadığı taktirde 2. açık artırması da 9.9.1980 günü ayniyer ve aynı saatte ya pılarak ençok pey sürene ihale olunacaktır. Belediye tellaliye resmi ile ihale karar damga pulu müşteriye ait olup talip olanların mahallinde hazır bulunacak satış memuruna müracaatları ilan olunur. 29.8.1980

(Basın: 6185-1173)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 — 89

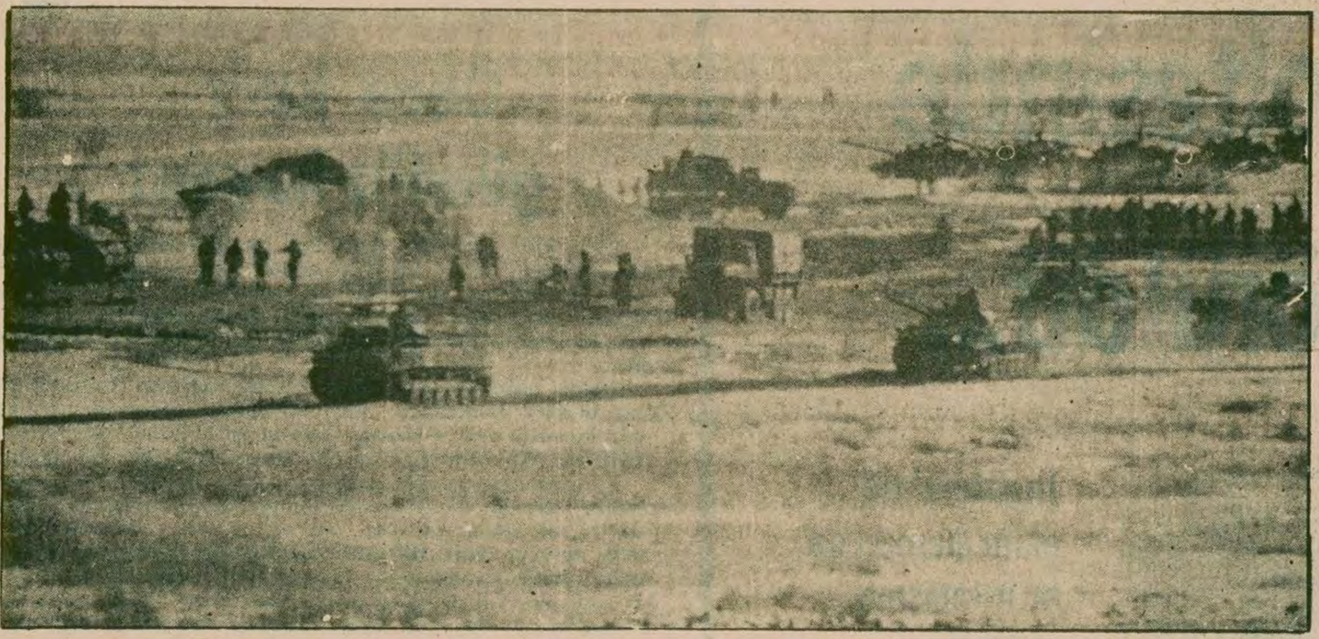

Ruslar bir süredir yeniden Afganistan'a çok sayıda asker ve silah göndermeye başlamıştı.

Afgan ordusu büyük gruplar halinde direnişçilere katılıyor

Sovyetler Afganistan'da şiddetli bir saldırı başlattı

- Karmal 15 yaşından büyük bütün erkekleri zorla silah altına alıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYETLER Birliği'nin Afganistan'da, işgalden bu yana, en büyük saldırılarından birini başlattığı bildirildi. Sovyetler Birliği'nin, ülkenin ortasındaki Badakşan eyaletine karşı birkaç günden bu yana geniş çapta bir saldırıya giriştiği haber verildi.

Kukla Babrak Karmal'ın ordusundan bin kadar askerin daha direnişçilere katılması üzerine Sovyetler hızla bölgeye asker sevketmeye başladı. Ağır silahlar, tanklar, uçaklar ve helikopterlerle dalgalar halinde saldırgan Sovyet birliklerinin büyük kayıplar verdiği öğrenildi. Başkent Kabil'in kuzeyindeki Badakşan eyaleti, Sovyetler Birliği' nin Afganistan'a sevkiyatının geçtiği kritik karayolu üzerinde ve yolu kontrol ediyor.

Ordudan kaçışlar karşısında Babrak Karmal'ın gece sokağa çıkma yasağı sırasında evlere baskın yaparak evde bulduğu 15 yaşından büyük bütün erkekleri zorla silah altına aldığı, ancak bunun kaçışları daha da hızlandırdığı bildirildi. Kabil Radyosu da 3 Ağustos'da yaptığı bir yayınla bir grubun askere alınacağını bildirdi. Babrak'ın bu yolla 48 bin yeni asker yazmaya çalıştığı belirtiliyor.

Öte yandan BBC Radyosu, Celalabad kentinde de yoğun çatışmalar olduğunu ve bu çatışmalarda Afgan direnişçilerinin 2 Sovyet halikopterini düşürdüğünü haber verdi. Celalabad garnizon komutanıyla birlikte 13 subayın tutuklanarak Kabil'e götürüldüğü gelen haberler arasında.

Yunanistan Devlet Başkanı Romanya ziyaretini sürdürüyor

Karamanlis: "Türkiye ile sorunların çözümlenmemiş olmasından üzüntü duyuyorum"

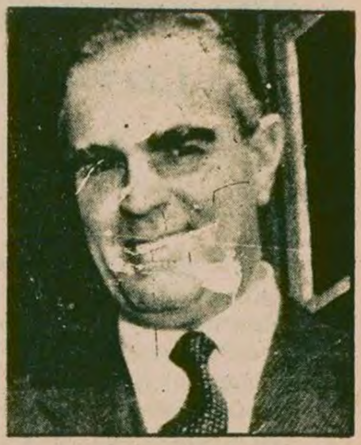

ANKARA (ÖZEL)

RESMİ bir ziyaret için Bükreş'de bulunan Yunanistan Devlet Başkanı Konstantin Karamanlis, Balkan ülkeleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini istediklerini söyledi. Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku'nun onuruna verdiği yemekte konuşurken, Türkiye ile Yunanistan arasındaki meselelerin henüz çözümlenmemiş olmasından duyduğu üzüntüyü belirten Karamanlis, Balkanlarda bugünkü durumun korunmasından ve bölgenin dış müdahalelerden uzak kalmasından yana olduklarını açıkladı.

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku da yemekte yaptığı konuşmada, silahsızlanma konusunda bir Avrupa Konferansı toplanmasını önerdi. Çavuşesku, Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmesine ve sorunların zor kullanılarak çözümüne karşı olduklarını sözlerine ekledi.

Kıbrıs'ta toplumlararası görüşmelere 15 Eylülde yeniden başlanıyor

ANKARA (ÖZEL)

KIBRIS'da iki toplum arasında devam eden ve 1974'de Türkiye'nin müdahalesi ile daha da şiddetlenen anlaşmazlığın çözümü için bugün her günkünden daha da ümitli olunması gerektiği bildiriliyor.

Son olarak BM. Genel Sekreterliğinin özel temsilcisinin yoğun çabaları sonucunda toplumlararası görüşmeler yeniden törenle başlamış ve 15 Eylülden itibaren her hafta yapılacak görüşmelerle iki toplum arasında düzenli bir temas kanalının açılması kararlaştırılmıştı.

Kıbrıs Türk Toplumunun danışmanlığını yapan Prof. Mümtaz Soysal, görüşmelerin ilk kez

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

6-7 Eylül olaylarından sonra zamanın Cumhurbaşkanı Celal Bayar tarhip edilmiş ve yağmalanmış sokakları dolaşırken... Daha sonra bu olayların bizzat Hükümet tarafından tertiplendiği ortaya çıkacaktı

6-7 Eylül olaylarından 25 yıl sonra ortaya çıkan gerçek:

Türkiye-Yunanistan arasında düşmanlık değil dostluğa ihtiyaç var

HABER MERKEZİ

KIBRIS olaylarının ve Türkiye-Yunanistan arasındaki sorunları başlatan Kıbrıs olayları ve 6-7 Eylül olaylarının üzerinden 25 yıl geçti. Türkiye ile Yunanistan arasındaki görüşmelerin bir kez daha başlama hazırlıkları sürerken, Kıbrıs'ta iki toplum arasındaki karşılıklı görüşme zemini hâlâ sağlanamazken, 25 yıl önce sorunların nasıl doğduğunu bir kere daha hatırlamak yararlı olacaktır.

1955 yılı başlarında Kıbrıs'ta faşist EOKA ve Grivas taraftar-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

TİKP Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül

MHP, Adana'da Sıkıyönetim Komutanını yıpratmak istiyor"

ADANA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi Üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül, MHP'nin Adana'da anarşiyi tırmandırarak Adana Sıkıyönetim Komutanını yıpratmak istediğini açıkladı.

Bülbül, Parti İl Merkezinde düzenlediği basın topalntısında şunları söyledi:

"Eylül ayının ilk dört gününde şehrimizde 20 kişi öldürülmüş 10'larca kişi yaralanmıştır. Esnaflar öldürülüyor, dükkanlar ve evler tahrip ediliyor. Mahalli bir gazete yakılıyor, birçok mahalledeki farklı fikirdeki insanlar göçe zorlanıyor. MHP, Kuruköprü, Tepebağ, Vilayet ve Alidede Mahallelerine saldırarak şehir merkezine hakim olmak istiyor."

Hüseyin Bülbül, MHP'nin daha önce engel olarak gördükleri Adana Emniyet Müdürünü öldürdüğünü hatırlatarak, şimdide Sıkıyönetim Komutanını yıpratmak, sıkıyönetimi etkisiz hale getirmek peşinde olduklarını soyledi.

TİKP İl Başkanı Bülbül, daha sonra açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Şehrimizin birçok semtinde bu saldırılar olurken, Adana Valiliğinin, Emniyet Müdürlüğünün Jandarma Alay Komutanlığının çevresinde MHP'liler kimlik soruyorlar, halktan haraç topluyorlar. Buraya 100 metre mesafedeki bir mahalli gazeteyi yakıyorlar. Sayın Vali Vilayet penceresinden baksa zor-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Antalya Film Festivalinin sloganı belirlendi

"Her şey her gece herkese İnönü Parkında ücretsiz!"

ANTALYA (ÖZEL)

ANTALYA'da düzenlenen 17. Antalya Festivalinin sloganı açıklandı. Buna göre, bütün festival etkinlikleri "Her şey her gece, herkese İnönü Parkında ücretsiz" olacak.

Konuyla ilgili görüşlerini belirten Festival yetkilileri geçen yıllarda etkinliklerin mahallelerde yapıldığını, ancak bu duru-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Polonya'da işçiler hükümetin sözünü tutmasını bekliyor

- Varşova Paktı pazar günü manevralara başlıyor.
- İşçilerin haftalık çalışma süresi 5 güne indirildi.
- Papa: Polonya'nın bağımsızlığa ve egemenliğe hakkı var

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'da Baltık kıyısında işyerlerinde hükümetle varılan anlaşmadan sonra Silezya bölgesindeki madenci işçilerle de anlaşma sağlandı. İşçiler hükümetin sözünü tutmasını bekliyor.

Bu arada işçilere verilen ta-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Hollanda Dışişleri Bakanı, Çağlayangil'le İstanbul'da görüştü

"Türkiye'nin güçlü olabilmesi için mali ve ekonomik yardım yapacağız"

İSTANBUL (ÖZEL)

ANKARA'daki temasları sona eren Hollanda Dışişleri Bakanı Van Der Christoph Klaauw, dün İstanbul'a geldi. Yeşilköy Havaalanında İstanbul Valisi Nevzat Ayaz ve öteki ilgililer tarafından karşılanan Klaauw, daha sonra Florya deniz köşkünde Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil tarafından kabul edildi.

Klaauw Anadolu Ajansına

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Carter Reagan'la İsrail'i destekleme konusunda yarışa girdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Jimmy Carter, Amerika'daki Yahudi lobisiyle yaptığı toplantıda, ABD'nin İsrail'i desteklemeye devam edeceğini söyledi. Seçimlerden sonra bu konudaki siyasetlerini değiştirmeyeceğini ileri süren Carter, Filistin'in özerkliği görüşmelerine de Camp David Anlaşması çerçevesinde devam edileceğini söyledi.

Bilindiği gibi ABD Cumhuriyetçi Parti Başkan adayı Ronald Reagan da bir Yahudi örgütünde yaptığı konuşmada, Carter'ı İsrail'in BM kararları ile güç duruma düşürülmesine seyirci kalmakla suçlamış ve "Güçlü bir İsrail'in ABD için daima gerekli olduğunu" ileri sürmüştü.

Öte yandan İsrail Başbakanı Menahem Begin, Carter'ın ABD Başkanlık seçimlerinden bir haf-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Çay-Kur işçileri, sözleşmenin imzalanmasının gecikmesi ve evde çoluk çocuklarının aç kalması üzerine yemek boykotuna başladılar. İşçiler, sendika yönetiminin pasifliğini de eleştirerek sözleşmenin bir an önce bitirilmesini istiyorlar. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Sözleşme görüşmelerinin sonuçlanmaması üzerine Çay-Kur işçileri yemek boykotuna başladı

"Çoluk çocuğumuz evde aç dururken biz burda yemek yiyemeyiz"

Yakında emekli olacak işçiler birarada. Hepsi 20 yılın üzerinde hizmet vermiş olan işçiler çıkarıp bordrolarını gösteriyorlar. Avanslar çıkınca geriye ellerine [illegible] 1000TL gibi komik rakamlar geçiyor. Bu para ile

- 24-25 senelik işçilerin eline ancak 5-6 bin lira para geçiyor.
- Bir Çay-Kur işçisi "Türk-İş' in Polonya'yı desteklemesi güzel, ama biraz da oradan ders alsa ya"

KEREM ÇALIŞKAN

KURUÇEŞME'deki Çay-Kur Paketleme Fabrikası işçileri Tekellerde toplusözleşmenin imzalanmasına rağmen Çay-Kur'da sözleşmenin hâlâ imzalanmamasını protesto için yemek boykotuna başladılar. İşçiler "Evde çoluk çocuğumuz aç durdukça biz de burada yemek yemeyeceğiz" diyorlar.

Çay-Kur işçileri kısa bir süre önceye kadar mesaiye kalarak aylıklarını yükseltebiliyorlar-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Komandolar şimdi de Şişli' deki minibüs şoförlerini haraca bağlamak istiyorlar

- TİKP Şişli İlçe Örgütü, haraç toplama eylemleriyle ilgili bir açıklama yaptı.

MHP'li komandoların Şişli-Sarıyer hattında çalışan minibüs şoförlerini haraca bağlamak istedikleri öğrenildi.

Şişli-Sarıyer hattında çalışan minibüslerin Şişli'deki durağına gelen komandolar bütün şoförleri haraca bağlamak istediler. "İsteklerimizi yerine getirmeyenlerin başına iyi şeyler gelmeyecek" diyen komandoların MHP Şişli İlçesine girip çıktıkları tespit edildi.

Durumdan hayli tedirgin olan minibüs şoförleri, sıkıyönetim ve güvenlik kuvvetlerinin önlem al-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

MHP'liler Ankara'da Alevi-Sünni çatışması yaratmak için dükkan yakıyorlar

ANKARA (ÖZEL)

MHP'li faşistler Ankara'nın Öndergazi, Ulubey mahallelerinde Alevi-Sünni çatışması yaratmak için dükkan yakıyorlar.

Bir süre önce Öndergazi mahallesi Hasantez caddesindeki biri terzi, diğeri fotoğrafçı iki dükkan MHP'li faşistler tarafından yakıldı.

Önceki gece ise Battalgazi 24.duraktaki özlem kırtasiye yine faşistler tarafından yakıldı.

MHP'li faşistler provokasyon için yine Battalgazi 25.durakta bulunan ve sahibi MHP'li olan bakkalı da yaktılar. 25.duraktaki bakkalın oğullarının MHP'li olduğu, bunlardan Asım Yılmaz, Hasan Yılmaz'ın saldırılarda başı çektikleri bildirildi. Öndergazi, Battalgazi semtlerinde Asım Yılmaz, Hasan Yılmaz'la birlikte Süleyman Avcı isimli komandonun olaylarda yöneticilik yaptıkları öğrenildi.

Yangında evi yanan ve Fener'de bulunan yurttaşlar:

«Kimyevi madde depoları kaldırılsın»

- "Daha önce depoların kaldırılması için yaptığımız başvurulara ilgisiz kalındı."

İSTANBUL (ÖZEL)

FENER'de önceki gün meydana gelen ve 50'ye yakın ev ve 23'e yakın işyerinin yanmasıyla birçok evinde hasara uğramasıyla sonuçlanan olaydan sonra evi yanan yurttaşlar perişan bir durumdalar. Fener halkı bundan evvelde birçok yangının çıkmasına sebep olan ve her gün yanma tehlikesi bulunan kimyevi madde depolarının yerleşme bölgeleri dışına çıkarılmasını istiyor.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

bu köseden...!

Çürüyen kapitalizm ve Şark kurnazlığı

Hasan Yalçın

Gerici yazar takımı Polonya işçi sınıfının mücadelesinde bilimsel sosyalizmi çürütebileceği bir örnek bulduğunu sanıyor. "Kahraman" çürütücüler kervanının başını ise Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak çekmekte. (Başını Nazlı Ilıcak çekiyorsa sonunu düşünün). Neler yazıyorlar: "Polonya işçisi 'işçi devletinin' baskısına karşı... ayaklanmış". İşçilere "Zincirlerinizden başka bir şeyiniz yok. Ama önünüzde koca bir dünya var" diye seslenen Marks'ın teorisinin artık geçersiz olduğu ortaya çıkmış. Sonra gelsin "bilim" adına saçmalamalar. "Bilimsel sosyalizmi çürüttükleri" vehmi içinde zil takıp oynamaktalar.

Madem Polonya'da işçi devleti bulunduğu varsayımına dayandırıyorsunuz bütün yazdıklarınızı, niçin "işçi devleti" sözcüklerini tırnak içinde yazıyorsunuz a efendim? İşte sizin gerçek çıkmazınız buradadır. Yazdıklarınızın bir nebze doğru olabilmesi için Polonya'da gerçekten işçi devleti olmalıdır. Buna ise siz bile inanmıyorsunuz. Onun sadece adının "işçi devleti" olduğunu, yani gerçekte Polonya'da bir burjuva diktatörlüğü hüküm sürdüğünü ağzınızdan kaçırıveriyorsunuz! İşte gericiliğin bilimselliği bu kadardır. Bir burjuva iktidarını "işçi devleti" ilan edip, onun şahsında bilimsel sosyalizmi karalamaya ve çürütmeye kalkışmak!

Diğer Doğu Avrupa ülkeleri gibi Polonya'yı da hegemonyası altına alan Rusya'nın orada sosyalizmi yıktığını, kendine bağımlı bir kapitalizm yarattığını artık herkes biliyor. Yeni Çarlar, Polonya'yı ekonomik ve siyasi olarak kendilerine sımsıkı bağlamışlardır. Bu bağımlılığı korumak üzere Polonya'da asker bulundurmaktadırlar. Ayaklanan işçi sınıfı sadece Polonya'nın yeni işbirlikçi burjuvazisine karşı değil, aynı zamanda Rus Yeni Çarlarına karşı mücadele etmektedir.

İşte bu sebepledir ki, Polonya'da bugün yaşanan bilimsel sosyalizmin değil, kapitalizmin buhranıdır. Orada çürümekte olan Nazlı Ilıcakların erdemlerini öve öve bitiremediği o burjuva düzeninden başka bir şey değildir. İkiyüzyıldır dev adımlarla ilerleyen üretici güçlerin önüne artık, bir engel olarak çıkan kapitalist üretim ilişkileri gün batımını yaşamaktadır. Polonya işçi sınıfı büyük mücadelesiyle, kendini "sosyalizm"le cilalasa bile kapitalizmin artık batmaktan kurtulamayacağını kanıtlamaktadır. İşte bilimsel sosyalizm bütün bu olup bitenleri açıklayabildiği ve işlerin en sonunda gelip buraya dayanacağını gösterebildiği için bilimseldir ve her yeni işçi mücadelesi onu bir kere daha haklı çıkarmaktadır. Gericiliğin Polonya olaylarında bir başarı ve kendine bir tanık araması ise saçmalıktan başka bir şey değildir.

Beyler ve bayanlar, unutmayınız; hangi sınıfı temsil ederseniz edin, dünyanın en azgın emperyalistinin tehdit ettiği bir ülkede yaşıyorsunuz. Tehdit Türkiye'nin bütününe, ayağı Türkiye toprağına basan bütün sınıfların varlığına yönelmektedir. Bu sebeple burjuvazinin kuş kadar aklını olsun, şark kurnazlığının baştan çıkartıcı lezzetine kurban etmeyiniz. Çünkü saçmalıklarınız bilimsel sosyalizmi yaralamaz, kendi sınıf menfaatlerinize zarar verir. Türkiye'de Rusya'ya karşı sonuna kadar direnecek kuvvet bilimsel sosyalizmin kuvvetidir. Sizin menfaatlerinizi size hatırlatmak sorumluluğu bile, biz bilimsel sosyalistlere düşmüştür.

Brejnev'in yalancı şahitliğini üstlenmenin alemi yok. Marks'ın, Lenin'in takipçisi olduğunu söyleyerek göz boyamaya çalışan bizzat Brejnev'in kendisidir. Rusya'da ve Polonya'da "sosyalizm" olduğunu söyleyenler de onlardır. Şimdi Polonya işçisi Marks'ı mı doğruladı, yoksa Brejnevleri ve onların gerici şahitlerini mi? Polonya işçi sınıfı, Marks'ın dediği gibi zincirlerini, hem de zincirlerin en kalınını, zorbaların en kabadayısının başında parçalamak için kollarını kaldırmış bulunmaktadır. Brejnev'e karşı çıkarken bile kafayı bilimsel sosyalizmle bozmuş olanlar sadece Rus Yeni Çarlarının değirmenine su taşırlar.

Burjuvazinin üretimdeki yeri küçüldükçe, yani lüzumsuz bir sınıf haline geldikçe, beyni de küçülmektedir. Aslında bizim gerici yazar takımı her ağzını açtığında bilimsel sosyalizmin ortaya koyduğu bu gerçeği bir kere daha doğrulamaktan başka bir şey yapmıyor.

Ne sebeple olursa olsun, Polonya işçi sınıfının mücadelesini selamlıyorsunuz, öyle mi? İşçi hareketini bizzat işçilerin en büyük davasına karşı bir koç-başı olarak kullanabileceğini sananlar, işçiler adına bu selamınızı alıp kabul ediyoruz: Aleykümselam! Yanılan işçi hareketi değil, sizsiniz.

Dünya bilimsel sosyalizmin gösterdiği yere doğru gidiyor.

İLAN

Sendikamız Türksan kağıt fabrikası yanı AVCILAR/İST. adresinde kurulu bulunan BİRLİK ALİMİNYUM SAN. KOM. ŞTİ' işyerinde T.İ.S. bağıtlayacaktır. Yasa gereği duyurulur.

TÜM-METAL İŞ SENDİKASI
MERKEZ YÜRÜTME KURULU
Genel Başkan
İsmet KARADENİZ

(Basın: 6186-1167)

Menkul Satış İlanı
Kadıköy 3. İcra Memurluğundan

1980/429 T.

İcraen satılmasına karar verilen 66 parçadan oluşan 113.500.00 lira kıymetinde çeşitli büro malzemelerinin satışı yapılacaktır. 1 satış 10.9.1980 günü saat 12,15 ila 12.30 arasında yapılacağı bu günde talip çıkmaz veya teklif edilen bedele kıymetin %75'ini bulmazsa 11.9.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ikinci bir satış ile en çok fiat verene satılacaktır. Satış mahallinde Kadıköy Söğütlü çeşme Caddesi Dereci zeynel sokak No. 10'dur. Dellaliye ve ihale damga pulu alıcıya ait olacağı ilan olunur. 26.8.1980

(Basın: 6202-1169)

İstanbul (6) ncı İcra Memurluğundan İlanen Tebligat

Dosya No: 1980/5220

Borçlu: Bayram Export Ticaret Koll. Şti. Dilek (Arıcanlı)
Seren ve Ort.
Adres: Cumhuriyet Cad. No: 257/7 Harbiye/İSTANBUL

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. tarafından 103.342.37 lira alacağın tahsili için aleyhinize yapılan icra takibinde gönderilen (49) Örnek No.lu ödeme emri tebliğedilmemiş ve zabıta tahkikatı neticesinde de yeni adresinizin tesbitine imkan bulunmadığından ödeme emrinin ilanen tebliğine karar verilmiştir.

Yukarda yazılı borcunuzu masrafları ile birlikte kanuni süreye (30) gün ilavesiyle (37) gün içinde ödemeniz borcun tamamına veya bir kısmına veya alacaklının takibat hakkına veya imzaya bir itirazınız olursa yine (37) gün içinde açıkça bildirmeniz aksi halde senedin sizden sadır olmuş sayılacağı, imzayı reddettiğiniz takdirde merci önünde yapılacak duruşmada hazır bulunmanız bulunmadığınız takdirde itirazınızın kaldırılacağı 74.ncü madde mucibince mal beyanında bulunmanız, borç ödenmez veya itiraz edilmezse cebri icraya devam edileceği, takibe itiraz ettiğiniz takdirde itirazla birlikte tebliğ giderlerini ödemeniz aksi halde itiraz etmemiş sayılacağınız ödeme emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur.

1.9.1980 (Basın: 6192-1171)

1980 YILI TARIM ÜRÜNLERİ REKOLTESİNDE EN İYİ SAYILAN ÜLKE TÜRKİYE...

Dünya tarım rekoltesinde önemli düşüş görüldü...

Batılı uzmanlara göre, bu yıl tüm dünyada rekolte düşüşü gözlendiği halde, Türkiye istediği seviyede mahsül alan tek ülke oldu

Türkiye'nin 1980 yılı itibarıyle birçok tarım ülkesinden daha iyi mahsul aldığı, tarım ürünleri rekoltesinde en ileri ülkelerden daha verimli bir yıl yaşadığı bildirildi.

Birçok ülkede kuraklığın, birçoklarında da aşırı yağışların etkilediği tarım ürünleri rekoltesinin, Türkiye'de Doğu Anadolu bölgesindeki kuraklığa rağmen beklenen düzeyin üstünde gerçekleştiği belirtiliyor. Buna karşılık Avrupa'da bulunan birçok tarım ülkesinin ise geçmiş yıllara oranla çok düşük verim elde ettikleri tespit edildi.

İNGİLTERE'DE REKOLTE DÜŞÜK OLACAK

Verilen bilgilere göre, İngiltere'de "yağmur gazabı" olarak nitelendirilen bir tarım yılı geçirildi. Tarım ürünlerinde rekoltenin çok yüksek olacağı tahmin edilen ve rekor seviyede üretim beklenirken, sürekli ve şiddetli yağışlar tahminleri alt-üst etmişti. Tarım ekimi alanlarına bu yıl yüzde 2'lik bir ilave yapılmasına karşılık alınan bu neticenin ülke ekonomisinde önemli açıklar meydana getireceği anlaşıldı.

İngiliz Tarım Bakanlığı uzmanları Türkiye ile İngiltere tarımını mukayese ederlerken, "Türkiye'de mevzii kuraklık yaşanmasına rağmen, bilhassa buğday hasadı rahat yapılabilmiştir. Buna karşılık İngiltere'de ekim alanları artırılmış olmasına rağmen, buğday hasadında dörtte bir toplama yapılamamıştır. Bu yıl, yüzde 2 nisbetinde zirai alan artırımında buğday ziraatına düşen artış nisbeti yüzde 5 civarında olmuş, ancak rekolte çok düşük olmuştur. Oysa bu alan artırımı ile birlikte İngiltere'de beklenen hububat rekoltesi 17.6 milyon ton tahmin edilmekteydi. Geçen yılın rekoltesine göre bu miktar 300 bin ton daha eksik tutulmuştur" şeklinde konuştular.

EKMEĞİ DEĞİL, BİRAYI DÜŞÜNÜYORLAR

Hububat rekoltesinin bir çok Batı ülkesinde olduğu gibi İngiltere'de de düşük olması bir yandan ekonomistleri, diğer yandan da tarım ürünlerine bağlı sanayi kuruluşlarını tedirgin etti.

Bilindiği gibi İngiltere'de hububatın önemli bir bölümü hayvan yemi olarak kullanılıyor. Hayvan kesimine olan talep, bu ülkenin hayvan varlığını da giderek azaltıyor. Uzmanlar, ekmek tüketiminin de hızla arttığını belirterek hububat üretimindeki düşmenin "bira ve alkollü içki imalatında aksamalar doğuracağını söylüyorlar.

Borsa fiyatlarının da düşük olduğu İngiltere'de çiftçilerin mahsulünü bekletmeksizin sattıkları tespit edildi. İngiliz çiftçileri ürünlerini Ortak Pazar aracılarına vermek ve böylece değerlendirmek gibi bir yolu tercih ediyorlar. 1980 yılı mahsül dönemi içinde borsa fiyatlarının AET pazarlarının gerisinde seyrettiğine değinen ve o sebeple bu yolu tercih ettikleri bildirilen İngiliz

İngiltere'de ekim alanları da artırılmasına rağmen geçen yılki tahıl rekoltesine ulaşılamadı

çiftçileri; "AET fiyatları Ingiliz borsa fiyatlarından ton başına 10 paund daha yüksek, arpa fiyatlarında ise AET pazarları İngiliz borsasından 96 paund daha yüksek. Bu durumda neden oraya satmayalım?" şeklinde konuşuyorlar.

İngiliz çiftçilerinin geçtiğimiz hafta başına kadar AET pazarlarına 122 bin ton arpa sattıkları bildirildi. Daha önceki yıllarda bu rakkamın 25 bin tonu aşmadığı da ilave edildi.

TÜM ZİRAAT ÜLKELERİ PERİŞAN

Öte yandan, İngiltere'de yapılan çalışmaların tüm dünyadaki ziraat ülkelerinde de durumun farklı olmadığını gösterdiği belirtiliyor.

1980 yılı içinde ümit edilen bereketli mahsül, Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Comecon ülkelerince birçoğunda gerçekleşememiştir. Bu gelişmeler karşısında Amerika Birleşik Devletleri Ziraat Bakanlığı yetkililerince yapılan tahmini dünya tahıl rekoltesinin yüzde 1 nisbetinde düşürüldüğü de alınan haberler arasındadır.

ÖZÜR

4.9.1980 tarihli gazetemizin, pancar üreticileri "Para yoksa söküm de yok" diyor başlıklı dışında, Karagazili Muammer Kaya'nın yerine Akçaşehir Belediye Başkanı'nın resmi girmiştir. Düzeltir özür dileriz.

İLAN

KAĞITHANE BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

1 — Aşağıda müfredatı gösterilen gayrimenkuller 2490 sayılı kanunun 41. maddesi uyarınca AÇIK ARTIRMA usulü ile satılacaktır.
2 — İhalesi 25 EYLÜL 1980 PERŞEMBE günü saat 10.00 da Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.

3 — İhaleye iştirak edebilmek için taliplerin geçici teminat yatırmaları ve usulüne uygun olarak hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat öncesine kadar İhale Komisyonu Başkanlığına tevdii etmeleri gerekir.

4 — Şartname, mesai saatleri dahilinde Belediye Emlak İstimlak Müdürlüğünde görülebilir.
5 — Postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

SIRA NO	ADA NO	PARSEL NO	M2.Sİ MİK.	MUHAMMEN BEDELİ	TUTARI TL.	ŞAGİLİ	GEÇİCİ TEMİNAT
1	—	3076	260	495.-	128.700.-	İsmail Döner	3861.-
2	—	3465	58	880.-	51.040.-	İbrahim Alkan	1684.-
3	—	4281	174	275.-	47.850.-	Ahmet Yamaç	1436.-
4	—	4315	260	330.-	85.800.-	Şakir Yamaç	2574.-
5	—	4753	194	440.-	85.360.-	Şevki ve Kamil Çetin	2561.-
6	—	4809	108	330.-	35.640.-	Ramazan Yılmaz	1069.-
7	—	6595	63	550.-	34.650.-	Kadir Yüksekova	1040.-
8	—	6637	64	550.-	35.200.-	Raif Çekel	1056.-
9	—	6855	63	550.-	34.650.-	Fahrettin Özkan	1040.-
10	—	9053	63	495.-	31.185.-	Hüseyin Şahin	936.-
11	—	9521	44	495.-	21.780.-	İbrahim Altınkaş	654.-
12	—	10432	130.75	605.-	79.104.-	Ömer Sarımehmet	2373.-
13	61	13	360	770.-	277.200.-	Şükrü Erdoğan	8316.-
14	3008	16	152/438	440.-	66.880.-	Emrah Midilli	2006.-
15	3008	16	114/438	440.-	50.160.-	Osman Çakmak	1505.-
16	3069	4	105/263	550.-	57.750	Hacı Doğanay	1733.-
17	3069	6	78/325	605.-	47.190.-	Nusrettin Elmas	1416.-
18	3069	6	69/325	605.-	41.745.-	Fahrettin Motor	1252.-
19	3069	6	56/325	605.-	33.880.-	Binali Ayhan	1017.-
20	3069	6	44/325	605.-	26.620.-	Şükrettin Elmas	800.-
21	3107	3	185	495.-	91.575.-	Nevrez ve Bayram Kantar	2748.-
22	3120	14	81/461	412.50	33.413.-	Mehmet Keleş	1000.-
23	3120	14	160/461	412.50	66.000.-	Ali Dirice	1980.-
24	3120	14	36/461	412.50	14.850.-	Belgüzar Akmeşe	446.-
25	3120	14	184/461	412.50	75.900.-	Müslüm ve Kamber Onat	2277.-
26	3141	8	60/197	440.-	26.400.-	Mehmet Duru	792.-
27	3141	8	137/197	440.-	60.280.-	Havva Dağlı	1808
28	3155	4	120	660.-	79.200.-	Kamil Öztürk	2376.-
29	3217	4	118/464,91	385.-	45.430.-	Mevlüt Sağ	1363.-
30	3217	4	346,91/464/91	385.-	133.560.-	İsmail Menekşe	4007.-
31	3686	3	470	660.-	310.200.-	Muzaffer, Ömer, Cafer, Mustafa Durmuş, ve Şehri, Musa, Alay ve Mustafa Gergin	9306.-
32	12305	—	206	330.-	67.980.-	Celal ve Ahmet Gedik.	2040.-
33	12.361	—	88	440.-	38.720-	Hakkı Kızılarslan	1162.-

(Basın: 20415-1172)

GÜNDEM dışı

Gece kurt gündüz haydut

Gece kurt , gündüz insan diye bir film vardı. Vampir bir adam geceleri dişleri büyüyüp, tüyleri çıkıyor, kurt oluyor, dolaşıp kan emiyor, gündüzleri de normal bir insan gibi dolaşıp hayatını sürdürüyor... Ama sonunda foyası meydana çıkıyor ve o kadar insanın kanına giren canavar, acı bir sonla cezasını ödüyor.

Malum İzmir, Fuar zamanı bir başka canlanır. Ne kadar şarkıcı, türkücü, komedyen, artist vs. varsa kıyasıya bir rekabete girip hünerini ortaya koyar. Ama bu yıl İzmir'de öyle bir film çevriliyor ki herkesin ağzı bir karış açık kalacak türden.

Film bazı gazetelerde çıkartılan reklam haberleriyle başladı. "Barış Derneği, İzmir fuarında çocuklara barış masalı anlatacak". Evet, işte akşam oldu, fuar açıldı, herkes gezmeye eğlenmeye doluştu fuara. Hain kurt da kalabalığa karışıp başladı faaliyete. Barış Derneği adına tutulan bir köşede İGD ve İKD'liler toplanıp, yakaladıkları küçük çocuklara bir bir barış masalı anlatmaya başlıyor. Öyle masallar ki kırmızı karanfil sopasından tutun, Brejnev amcanın Afgan usulü beyaz güvercin kebabına kadar herşey var. TKP'li kurtlar çocukları barış masallarıyla avutadursun, saat ilerliyor ve gazinolardan yükselen gürültülü sesler arasında pavyonlar bir bir kapanmaya başlıyor. Barış Derneğinin pavyonundan yorgun argın dönen "İlerlemeciler", gündüz için kostüm değiştiriyor. Fakat bu filmde ufak bir değişiklik var. Gündüz insan olarak dolaşması gereken kurtlar, bu sefer silahlarını yağlamış, postallarını çekmiş olarak çıkıyor sokağa. Derken gazetelerde birbiri ardına haberler: "İngiltereciler Maden-İş kongresini bastı. 1 ölü, 2 yaralı."

"Doğu Almancılar misilleme yaptı. Maden-İş 'i basan katil kurşunla yaralandı."

"Misilleme sürüyor, İngiltereci bir kız öldürüldü, ikisi de yaralı."

"Sıra İngilterecilerde: Temel Dağıtımı basan İngiltere kanadı iki TKP'liyi yaraladı"...

İşte son günlerin en dehşet filmi böyle çevriliyor İzmir sokaklarında. TKP'nin iki kanadı yiyor birbirini.

Artık bu sahneleri seyrettikten sonra mahut gazeteler hâlâ kurt masallarının bedava reklamını yapar mı? (Parayla yaptıysa gene de ayıp) Her halde bu manzarayı görüp o barış masallarına çocuklar da gülüyordur artık.

Sarı Samsun

Sokak, cadde ve meydan köşelerinde alenen, çoğu yerde de polis ve asker gibi güvenlik mensuplarının gözleri önünde sürdürülmekte olan sigara karaborsasına artık alıştık. İlgililerin bunu önlemek için en ufak gayret sarfetmemesi de artık hepimize normal gelmeye başladı. Ancak vatandaşların anlayamadığı bir nokta var: Bakkal ve bayilerde normal fiyat ile satılmakta olan Samsun sigaralarının hepsi beyaz filtreli, buna karşılık karaborsacıların tümü sarı filtreli Samsun sigarası satıyor.

Öfkeli sigara tiryakileri merak içindeymişler; "Bakkal ve bayilere her iki tip sigara veriliyor da, bunlar sarı filtrelileri karaborsaya mı aktarıyorlar. Yok, dağıtım özellikle Tekelde yapılıyorsa, bu iş orada mı tezgahlanıyor?"

Hep mazeret üstüne mazeret, vaat üstüne vaatte bulunan Bakan Bey, şu basit soruyu bir cevaplasa ya...

Peki sen ne diyorsun?

DİSK'e bağlı Limter-İş Sendikası Başkanı Kamil Süleymanağaoğlu, Polonya olayları ile ilgili bir açıklama yapmış; "Gericilerin Polonya olaylarını övmeleri samimiyetsizliktir" demiş.

Ağaoğlu gericiler övmesin diye buyuruyor, ama bir şeyi unutuyor. Peki "İlerici" Süleymanağaoğlu Polonya olaylarını nasıl değerlendiriyor. Kendisi övüyor mu?

Günün fotoğrafı

TRT Televizyonu mükemmel yayınlarıyla hergün yeni seyirciler topluyor.

Nimet mi, külfet mi?

Ankara Belediyesinin bundan bir süre önce Macaristan'dan satın aldığı "İkarus" marka otobüsleri, belediyenin başına dert açıyormuş.

Alınan körüklü ve normal tip otobüslerin, emsallerine göre, son derece kalitesiz olduğunu haber eden yetkililer: "Macaristan'daki imalatçı firma, ödemede son derece kolaylık sağlayınca, maddi sıkıntı içinde kıvranan belediyemiz için bulunmaz bir nimet olarak kabul ettiğimiz bu otobüsleri satın aldık. Ancak otobüslerin beynelminel standartların çok altında bir kaliteye sahip olduklarını seferlere çıktıktan sonra anladık, ama iş işten geçti" şeklinde konuşmuşlar. Şimdi Belediyeler otobüslere yedek parça yetiştirmek ve yeni tamir atölyeleri inşa ettirmek peşindeymişler.

YÜKSELEN VE ALÇALAN

Revizyonizm, tarihinde Polonya olayları kadar sefil olmadı herhalde. İşte Lenin tersanesi konferans salonunda geçen bir diyalog:

— Jagielski söz mü istiyor?

— Evet SAYIN BAŞKAN WALESA, bu hür sendika konusundaki görüşleriniz, yani, bilakis, bilimum, gibi, şey....

Polonya hükümetinin Başbakan Yardımcısı Jagielski işçi önderine toplantıyı yöneten işçi önderine "SAYIN BAŞKAN" diye hitap etme gereğini duyuyorsa, revizyonizmin düştüğü sefaletin yanısıra Polonya proleteryasının itibarını da varın siz düşününl Zaten biri yükseldikçe, diğeri alçalmıyor mu?

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Baba Yurtaslan, Somuncuoğlu'nu yalanlıyor

MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu itirafın nasıl hazırlandığına dair resmi bir kişiden bilgi aldıklarını, haziran ayında notere teslim edilmiş belgeler olduğunu söylemişti.

Aradan epey zaman geçti. Merakla bekliyoruz ve açıklamalarını istiyoruz. Ama ne o "resmi" kişiden, ne de noterdeki belgelerden bir haber yok.

Açıklarlarsa, Ali Yurtaslan'ın söylediği gibi, işbirliği içinde oldukları bir noteri ele vermiş olacaklar?

Yoksa noterdeki evraklarda kendi kendilerini ele verecek şeyler mi var?

Sakın haziranda notere verilmiş olan bu belgeler MHP'nin bir tertip için hazırladığı, fakat Ali Yurtaslan'ın itirafı ile ellerinde kalmış, artık açıklamaları kendileri için son derece sakıncalı hale gelmiş belgeler olmasın?

Ya bu resmi kişi kim?

Madem resmi bir kişidir, neden çıkıp da itirafın yalan olduğunu açıklayarak resmi görevini yerine getirmiyor?

Sakın bu "resmi kişinin" kim olduğunun açıklanması, MHP'nin devletin neresine nasıl sızdığını açığa çıkaracak olmasın? Adını açıklamaktan bunun için korkuyor olmasınlar?

Neyse.

Açıklayıp açıklamamak onların bileceği iş.

Bir kere resmi bir kişi de ve noterde bazı bilgiler olduğunu ağızlarından kaçırdılar.

Elbette bu konuyla ilgili soruşturmaları yürüten makamlar Somuncuoğlu'ndan bunların ne anlama geldiğini sorup, belgeleri de isteyecektir.

***

"Külliyen yalan ve iftiradır" dedikten sonra, bunu ispat edecek şeylere ihtiyaçları vardı.

Artık kullana kullana yıprattıkları yalanlar olduğu için, delidir, ajandır falan diyemediler. Zaten Ali Yurtaslan sağasağlam olduğunu gösteren fotoğraflarla yurt dışından son derece akıllı açıklamalar yapıyordu. Bu fotoğraflar ve açıklamalar üzerine, itirafın baskıyla işkenceyle yapıldığı yalanı da çoktu.

Tuttular bu sefer babasıyla bir röportaj yayınladılar.

Sanki babasının yalanlamasının, Ali Yurtaslan'ın itirafı açısından bir değeri olabilirmiş, kamuoyu veya mahkemeler açısından bir değer ifade edermiş gibi.

Baba Yurtaslan'a "Oğlum böyle şeyler söylemez" dedirttiler. "Resmi benzemiyor, sahte olabilir" dedirttiler.

Muhabir yayının neden iftira olduğunu anlatıyor, baba Yurtaslan tasdik ediyor. Kendiliğinden söylediği bir şey yok. Zaten baba Yurtaslan'ın başka zaman başka türlü konuşabileceğinden o kadar çekiniyorlar ki, dönerken ikide bir teyp bantlarının çalınmış olup olmadığına bakıyorlar.

Hepsi bir yana, Ali'nin babası Kasım Yurtaslan, bir cevabıyla hem Somuncuoğlu'nu, hem de kurmak istedikleri senaryoyu yıkıyor:

"Oğlum davadan dönmüş olamaz. Ülkücülüğün her tarafını bilen bir ülkücüydü. Ben şimdi MHP'ye oy veriyorum. Benim MHP'ye oy vermemi Ali istedi."

Somuncuoğlu Ali Yurtaslan MHP'li değildir, MHP ile ilişkisi yoktur diye yırtınırken, röportaj yaptıkları Kasım Yurtaslan kendilerini böyle yalanlayıveriyor.

Çünkü baba Yurtaslan'ın, ÜGD ve ÜYD ile MHP'yi ayrı şeyler gibi göstermek diye bir telaşı yok. O sıradan bir insan, her şeyi gördüğü gibi söylüyor.

Zavallı Hergün, zavallı Somuncuoğlu.

BUL/MACA

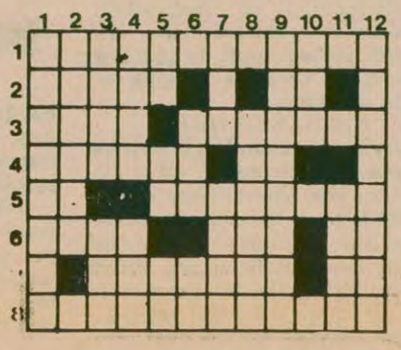

SOLDAN SAĞA: 1) Radyo dalgaları alanında kullanılan ve moleküllerde çok küçük parçalara ayrılan frekans. 2) Yan, taraf,-çevre-Yabancı. 3) Asıl-Tersi rütbesiz askerler 4) Kızıl ya da yeşil renkte ve çok sert bir çeşit mermerBir besin maddesi-TERSİ fizikte bir kanun 5) TERSİ ilave-Renksiz, sarmaşık kokulu, kuvvetli beyaz ışık vererek yanan hidrokarbonlu gaz. 6) Uç değil-TERSİ ceviz-TERSİ vilayet. 7) Sessiz, sakin-TERSİ çinkonun simgesi. 8) TERSİ siyasette süreci gözönüne almaksızın kusursuz, eksiksiz olma hali.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Bir bankanın elinde bulundurduğu ödeme sırası henüz gelmemiş senetleri bir başka bankaya iskonto etmesi. 2) TERSİ elektrik akımının şiddetini azaltıp yükselten alet. 3) Komedi ile trajedi arası oyun-Atın yavrusu. 4) Kanun-Başkaldıran. 5) Trabzon' un bir ilçesi-TERSi bir renk-TERSİ bir sıfat eki. 6) TERSİ doymuş-Bir harfin okunuşu 7) Akciğer-TERSİ işçi yanı yenilen çerez. 8) Yolculuk sırasında gece kalınan yer. 9) Sertçe sürt anlamında bir emir. 10) TERSİ bir renk. 11) TERSİ duygularımızı anlatmaya yarayan sözlerden her biri, nida. 12) Yahudi şovenizmi.

SOLDAN SAĞA: 1) Mustafa Kemal. 2) USA-kO-emamİ. 3) iK-leS-laN. 4) Akkor-ulnO. 5) Fa-Lavanta. 6) Filiz-hA-Ray. 7) Eda-Haile-zU. 8) rellignisreM.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Muzaffer. 2) Us-Kaide. 3) Saik-Lal. 4) Koli. 5) Ak-rashİ. 6) Fol-Ag. 7) elahiN. 8) Kes-nalİ. 9) eM-Ut-Es. 10) Mallar. 11) Aman-azE. 12) Linalyum.

Devrimci-Yol taraftarı okuyucumuza cevap: (3)

sorular ? cevaplar

AFGANİSTAN'IN İŞGALİ

SORU Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi toprak elde etmek amacından da uzaktır. Yani sosyal-emperyalist bir saldırı değildir. Yönetimi elinde bulunduran revizyonizmin bir saldırısıdır. Bize göre ulusların kendi kaderini tayın hakkına aykırıdır. Bunu kınıyoruz.

CEVAP Kınamanıza seviniyoruz. Ancak neden diliniz "işgal" demeye varmıyor. İş, müdahalenin ötesine gitmiş ve Sovyetler Birliği askeri birlikleri aracılığıyla Afganistan'ı işgal etmiştir. Bu işgal toprak elde etmek değil midir? Emperyalizmin toprak ilhak etmesi daha nasıl olur?

Kaldı ki, meseleye basit bir toprak ilhakı meselesi olarak da bakmamak gerekir. Sovyetler Birliği açısından Afganistan'ın esas önemi, Ortadoğu'yu ve petrol yollarını ele geçirmek için bir stratejik mevzi olmasıdır. Yani Sovyetler Birliği sadece Afganistan topraklarını değil, Ortadoğu'yu ele geçirip, böylece Avrupa'ya diz çökertmek için harekete geçmiş bulunmaktadır. Afganistan'ın işgali, Sovyetler Birliği'nin dünya hegemonyası çabasının bir parçasıdır. Emperyalizm daha başka nasıl olur? Bir ülkeye emperyalist diyebilmek için daha ne gibi kanıt istiyorsunuz? Emperyalizmin sermaye ihracı, müdahale, işgal, toprak ilhakı ve hegemonya gibi yöntemlerinden sadece bir ya da bir kaçını emperyalizmin yöntemi olarak görmek, ama emperyalizmin en belirgin özelliği olan toprak ilhakı ve hegemonyacılığı görmezlikten gelmek, bu yöntemlerin baş uygulayıcılarından Sovyetler Birliği'ni örtbas etmek ne anlama gelmektedir. Bu tutum, Lenin'in emperyalizm teorisine de sırt çevirmekten başka bir anlam taşımıyor.

SORU Halkın sosyalist ya da devrimci deyince Sovyetler Birliği'ni gösterdiği ve gerici ve faşist propagandanın alabildiğine yoğunlaştığı bir ortamda yaptıklarınız biraz anti-komünistlik olmuyor mu? Burjuvazi ile aynı borozanı öttürmek değil midir?

CEVAP Siz, Sovyetler Birliği'nde "revizyonist bir iktidar olduğunu" söylerken anti-komünistlik mi yapmış oluyorsunuz? Sizin mantığınıza göre, Sovyetler Birliği nin aleyhinde hiç bir şey söylememek gerekir, çünkü halk, sosyalizm olarak onu görüyor.

Oysa biz tam tersi kanıdayız. Halk "sosyalizm" deyince Sovyetler Birliği'ni gördüğüne göre, biz de bütün gücümüzle onun sosyalist olmadığını, sahte sosyalist olduğunu anlatmalıyız. Bunu yapmadığımız ve başaramadığımız sürece, Sovyetler Birliği'nin yaptığı bütün kötülükler sosyalizmin sırtına kalacaktır ve bu sosyalizme en büyük kötülüğü yapmak olacaktır. Ülkelerin işgali, insanların düşüncelerinden dolayı akıl hastanelerine doldurulması, yeni burjuvazinin lüks ve safahat içinde yaşaması, hep sosyalizm olarak görülecek ve bu sosyalizmin aleyhindeki en büyük propaganda malzemesini oluşturacaktır.

Nitekim bugün anti-komünist sağcı yazarların, burjuva ideologlarının bütün güçleriyle Sovyetler Birliği'ni sosyalist bir ülke olarak göstermeye çalıştıkları ortada değil mi? Acaba onların böyle davranmalarının sebebini hiç düşündünüz mü? Devrimci-Yol da Sovyetler Birliği'nin sosyalist bir ülke olduğunda ısrar ederek gerçek bir borazancıbaşı olmuyor mu?

Kaldı ki, keşke burjuvazi bizimle sizin deyiminizle "aynı borazanı öttürüyor" olsa. Keşke burjuvazi bizimle birlikte Sovyetler Birliği'ne karşı direnme ve milli bağımsızlığa sahip çıkma çizgisini kararlı bir şekilde izlese. Ne yazık ki, bugün böyle bir durum yoktur. Tam tersine, bugün burjuva basını, dikkatle izlenirse, hakim olan eğilimin Sovyetler Birliği'nden korku ve onunla iyi geçinme tutumu olduğu görülecektir.

Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül-Hak, İslamabad'ta yapılan İslam ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansının açış konuşmasını yaparken, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini şiddetle eleştirdi. Resimde Ziya Ül-Hak, İslam Konferansı Genel Sekreteri Habib Şatti(solda) ve Fas Dışişleri Bakanı Muhammed Busetta ile görülüyor.

Moskova'nın Pakistan üzerindeki oyunları tutmuyor

● **Sovyetlerin desteklediği örgütler Devlet Başkanı Ziya Ül-Hak'ı devirmeye çağıran gizli bildiriler dağıtıyor,**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İslamabad'daki Sovyet diplomatlarının, Moskova'nın emriyle Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak'a karşı bir saldırı kampanyası başlatması karşısında Pakistan hükümeti bazı önlemler almaya başladı.

Pakistan hükümeti, Karaçi'deki Sovyet basın ve danışman bürolarının kapatılmalarını emretti ve İslamabad'daki Sovyet Elçiliğindeki görevli diplomat sayısının yarıya indirilmesi gerektiğini bildirdi.

Pakistan, sınır komşusu Afganistan'da 100 bin Sovyet askerinin bulunduğunu gözönünde tutarak ülkedeki tüm diplomatlara gezi yasakları koyma gibi bazı önlemlerle, Sovyetler Birliği'nin ülkesine yönelik saldırılarına karşı açık bir bastırma harekatı başlattı.

Pakistanlı yetkililer özel sohbetlerde, bu yasağın sadece Doğu Bloku ülkeleri diplomatlarına uygulanacağını belirtiyorlar. Ancak hükümet yetkilileri, ülkedeki diplomatların yapacakları dış geziler için 1 hafta önceden izin almalarını öngören gezi kısıtlama kararının hangi amaçla alındığını resmen açıklamaktan kaçınıyorlar. Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ise, bir kabul töreninde, Batılı diplomatlara, kısıtlamanın onları hedeflemediğini ve yalnızca Sovyetler Birliği ile Doğu Avrupa ülkelerinin diplomatlarına karşı uygulanacağını belirttiler.

Avrupalı bir büyükelçiye göre Pakistan hükümet yetkilileri, Batılıların bu kısıtlamaya uyamayabileceklerini ve hatta izin almak talebiyle rahatsız bile olmamalarını söyledi. Bu rağmen, diplomatik çevreler Pakistan hükümetinin gezi kısıtlama kararını resmen protesto etmeyi düşünüyorlar.

MOSKOVA'NIN AÇIK TEHDİTLERİ

Moskova, Sovyetlerin Afganistan'daki varlığına şiddetle karşı çıkan ve Afgan direnişçilerine yardım eden Pakistan'a açık tehditler yöneltmeye başladı.

Moskova Radyosu ve TASS ajansı Pakistan'a sık sık, "Amerikan emperyalistlerinin ve Çin şovenistlerinin uşağı" diyerek saldırırken, Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko da, ocak ayında İslamabad'da, Pakistan'ı Afgan direnişçilerine yardım etmemesi için tehdit etti. İslamabad'a ulaşan haberlere göre, Kabil'deki Sovyet Büyükelçisi, geçtiğimiz hafta bir Batılı diplomata, Pakistan'ın, direnişçilere sınırını kapamaması halinde, Rusların bunu yapmaya zorlayacak yolları olduğunu söyledi.

Basın ve diplomatik çevreler, Sovyet jetlerinin geçtiğimiz yıl boyunca Pakistan sınırında sayısız saldırılarda bulunduğunu belirtiyorlar. Aynı çevreler Pakistanlıların çok sonraları durumu farkettiklerini ve birkaç kez kendi jetleriyle Sovyet jetlerinin yolunu kestiklerini bildiriyorlar.

Geçtiğimiz aylarda bir Sovyet nakliye uçağı Pakistan sınırını ihlal ederek ülkeye girince, Pakistan jetlerinin uçağı inmeye zorlamaya hazırlanırken, iki Sovyet "Mig" uçağının havalandığı ve 3 uçağın da Afganistan'a geri döndüğü bildirildi.

İslamabad'daki diplomatik kaynaklara göre, Sovyetlerin sözlü tehditleri ve hava sahası ihlalleri karşısında sabırlı duran Pakistan hükümeti için bardağı taşıran son damla, TASS ajansının Ziya Ül Hak'a saldıran yorumları oldu.

Bir Pakistanlı yetkili, "Ruslar yanlış bilgi yayıyorlar" derken şunları ekledi: "Hükümet, Moskova'nın, Pakistan'da yıkıcı faaliyetlere girişmiş olmasından endişe ediyor. Siyasi olarak canlı bir yer olan Lahor'da dağıtılan 'gece mektupları' Rusların işine benziyor."

Hükümet geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada, Karaçi ve Haydarabad kentleri civarında el altından Ziya Ül Hak hükümetini devirmeyi amaçlayan kitaplar yayan bir örgütü ortaya çıkardıklarını açıkladı. Açıklamada, bu grubun eylemlerinin bir dış güç tarafından finanse edildiğini ve ele geçirilen yayınlardan birinin "Kızıl Yıldız" başlıklı olduğu belirtildi. Bunun da, grubun arkasında Moskova'nın bulunduğuna dair bir belirti olduğu açıklamada dikkat çekildi.

İslamabad'daki Bloksuz Asya ve Avrupa ülkelerinden diplomatlar, Rusların Pakistan'la hesaplaşmada yenik düştüğü görüşünde birleşiyorlar. Sovyetler Birliği'nin Pakistan eski Büyükelçisi S. A. Azimov'un, Ziya Ül Hak'a karşı zorbalık yapmaya çalıştığı ve diğer bazı Pakistanlı yetkililere tehditkar sözler söylediği bildirildi. İslamabad'da ve Yeni Delhi'de Azimov'un ülkeden ayrılmasını Pakistan hükümetinin istediği şeklinde görüşlerin yaygın olduğu belirtildi.

ABD-PAKİSTAN İLİŞKİLERİ

Pakistan, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra Sovyetler Birliği ve Amerika ile olan ilişkilerinde bazı tereddütler gösterdi.

İlk başlarda, Başkan Carter'ın Pakistan'ı desteklemeyi savunan açıklamalarından sonra durgun olan Washington-İslamabad ilişkilerinin yeniden canlanacağı izlenimi ortaya çıktı. Ancak, General Ziya Ül Hak, daha sonra, ABD'nin 400 milyon dolar tutarındaki yardımını az bularak kabul etmedi. Şu an Pakistan-ABD ilişkileri, Carter'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Zbigniew Brzezinski'nin ocak ayında Pakistan'a yaptığı geziye rağmen, geçmişteki soğukluğu koruyor.

Öte yandan Pakistan Devlet Başkanı, Moskova ile açık bir çatışmaya girmekten kaçınmaya da dikkat eden bir siyaset izledi. Örneğin, Ziya Ül Hak, Sovyet Büyükelçilik personelinin azaltılmasını istediğini doğrularken, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin eskisi gibi sürdüğünü ve Sovyetler Birliği'nin Pakistan'a bir çelik kompleksinin inşası için yaptığı yardımları sürdürdüğünü söyledi.

Pakistan hükümeti, ülkedeki tüm diplomatik misyonlardan İslamabad dışından haber geçmelerini yasaklayan bir açıklama yayınladı. Ancak İslamabad daki diplomatik kaynaklar bu yasaklamadan sadece Rusların etkilediğini belirtiyorlar. Buna rağmen, iki Sovyet basın görevlisinin halen Karaci'de bulunduğu bildirildi.

ABD'nin Lahor, Karaçi ve Peşaver'de şubeleri olan "International Communication Agency" (Uluslararası İletişim Ajansı) ise halen faaliyetlerini sürdürüyor. Amerikan kaynakları da bu basın merkezlerinin, Pakistan hükümetinin bu konuda koyduğu yasaktan etkilenmediğini belirtiyorlar.

HALKLARIN DÜNYASI

Çiğdem Kömürcüoğlu

Neden Polonya?

Polonya olayları haftalardan beri manşetlerdeninmedi Dünya kamuoyu derinden bir sevinçle izledi gelişmeleri,ama kaygı da eksik değildi. Direnişe geçen Polonya işçileri iki ciddi tehlikeyle karşı karşıyaydılar.

Gierek yönetimi dizginlerin elinden kaçtığını farkedince, 1956 ve 1970 işçi ayaklanmalarının deneylerini bir yana bırakıp şiddet kullanma yoluna başvuracak mıydı?

Yoksa, Kremlin'de oturan yeni çarlar Polonya'daki gelişmelere katlanamayıp, Brejnev doktrinini sallayarak bir Doğu Avrupa ülkesini daha tanklarla mı çiğneyecekti?

İkisi de olmadı.

Gierek adım adım gerileyerek, sonunda işçilerin hür sendika taleplerini kabul edecek noktaya geldi. Moskova ise basına yansıdığı kadar, hem işçileri hem de Gierek'i hedef alan bildiriler yayınladı, onun ötesinde gelişmeleri seyretmek durumunda kaldı.

Neden Polonya? Dünya gericiliğinin merkezi Moskova'nın yörüngesinde, sosyal-faşist diktatörlük altındaki bir ülkede mücadele nasıl başarıya ulaştı.

Bunun bir nedeni işçilerin yürüttüğü kararlı, disiplinli mücadeleyse, diğeri de ülkenin tarihsel ve toplumsal şartlarında yatmaktadır. Bu iki olgu birbiriyle içiçedir ve birbirini doğurmaktadır.

Polonya tarihi boyunca dört kez paylaşılmıştır. İki yüzyıl içinde, sonuncusu İkinci Dünya Savaşı sırasında olmak üzere iki kez haritadan silinmiştir. Polonya halkı işgale ve ilhaka karşı direniş içinde yoğrulmuştur. 1939 yılında Nazi tanklarının üstüne yürüyen Polonyalı süvariler, herhangi bir yıldönümü vesilesivle "Ekmek değil özgürlük" diye haykıran Polonyalılarla bir kez daha hayat bulmaktadır.

Öte yandan Polonya bir aydın denizidir. Polonyalı aydının yüzyıllara dayanan bir kültür birikimi vardır. Polonya Batı uygarlığının parçasıdır, Rönesans ve Reformu yaşamıştır. Polonya halkının yüzyıllar boyunca yürüttüğü bağımsızlık mücadelesi, Orta Avrupa uygarlığıyla birleşerek kendine özgü bir kültür ve güçlü bir ulusal bilinç yaratmıştır. Dolayısıyla Brejnevlerin "sosyalist işbölümü", "ekonomik bütünleşme" gibi emperyalist teorileri Polonya'da güçlü bir duvara çarpmaktadır. İnsanların, omuzlarının üstünde karpuz değil kafa taşıdıkları, istediklerini söylemeye, söylediklerini duyurmaya alıştıkları bir ülkede, zartzurtla görüş kabul ettirmek öyle kolay değildir.

Polonya'da üniversiteler vardır. Bir de muhaliflerin oluşturduğu, evlerde toplanan gezici üniversiteler. Muhalifler, baskı görmekle birlikte, açıkça kendi yayın organlarını çıkartmaktadırlar. Doğu Avrupa blokunda en fazla seyahat edenler, dış dünya ile temasa gelenler Polonya yurttaşlarıdır.

Bu arada kilise, Gierek yönetiminin dokunamadığı, onun iktidarını paylaşan ayrı bir güç merkezidir. Vatikan'da oturan Papa Polonyalıdır. Papa İkinci Jean Paul'un her gezisi bir olay olmaktadır. Çağın gereklerine ayak uydurmaya çalışan Papa gittiği her ülkede insan haklarını, toplumsal adaleti ve özgürlüğü savunmaktadır. Papa, işçilerin direnişi sırasında, Vatikan'da Polonyalıları kabul ettiği zaman, onlarla birlikte Nazi işgali altında söylenen bir özgürlük türküsü söylemiştir.

Gierek'in Birleşik İşçi Partisi şözümona Polonya'da tüm ipleri elinde tutmaktadır. Bunun doğru olmaması bir yana bizzat parti bir bütün halinde değildir. Muhalefet partinin üst kademelerine kadar yansımıştır. Parti Merkez Komitesi üyesi ve tanınmış bir gazeteci olan F. Rakowski aylar önce yayınladığı bir makalede ekonomik alanda yapısal değişikliklere gerek olduğunu ve gerçeklerin üstünün örtülmemesi gerektiğini vurgulamıştı. "1980'lere girerken" başlıklı yazısında Rakowski,"Polonyalıların keyfi yerinde değildir. Bu her şeyden önce son yıllarda ülkemizin iktisadi ve toplumsal hayatında ortaya çıkan çeşitli olumsuz olgudan kaynaklanmaktadır." diyerek halkın en temel ihtiyaçlarının dahi karşılanamadığını vurgulamıştı yazısında.

Gene resmi sendikalardaki bazı parti üyelerinin bu mücadelede grevcilerin yanında yer alması da Gierek'in denetimini elinden nasıl kaçırdığını gösteren güzel bir örnektir.

İşte Polonya'yı bir aya yakın bir süre sarsan işçi direnişinin perde gerisi budur. 1970 ve 76 ayaklanmasından da dersler çıkaran ve anında birleşik bir önderlik oluşturan Polonya işçileri sonuna kadar kararlı bir tutumla, bu temel üstünde, "olmaz olmaz" denen bir başarı kazandılar.

1981 Fransa Devlet Başkanlığı seçimlerinde Giscard'ın sürpriz rakibi:

Rocard kazanabilir mi?

Fransız Sosyalist Partisinin Devlet Başkanı adayı olması beklenen Michel Rocard.

● **Rocard'ın üç büyük avantajı var: Kamuoyu anketleri, parti içi destek ve yenilik**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransa'da son aylarda arada sırada patlak veren olayların yanısıra bir konu sürekli olarak gündemde: 1981 Martında yapılacak olan Devlet Başkanlığı seçimleri.

Geçenlerde bu konudaki görüşlerini bir Fransız gazeteci şöyle belirtiyordu:

—Bütün mesele Rocard'da. Eğer Giscard'ın karşısına Mitterand veya bir başkası çıkarsa Giscard yeniden kazanır. Ama Giscard/Rocard kapışmasının sonucu ne olur, onu şimdiden kestirmek güç...

Önce kısaca Michel Rocard'ı tanımaya çalışalım:

İlk kez adından 1968 Mayıs olaylarında söz ettiren Rocard, o zamanlar PSU(Birleşik Sosyalist Partisi)'nin lideri. Rocard'ı Charletty stadında elinde megafonla, devrimci söylevler verirken tanımış birçok insan. Öğrencilerin heyecanlı mücadelesini bütün gücüyle desteklerken, geniş kitle ile birleşmeye özen gösteriyor. Devrimci öğrencilere işçi sınıfı ile birleşmeleri gerektiğini salık veriyor. Rocard, Mayıs 68 fırtınası içinde temkinliliği temsil ediyor.

Daha sonraları Rocard'ı Dauphine Üniversitesinde maliye dersleri verirken buluyoruz. Derslerinde anfiler doluyor, taşıyor. Dışardan gelen öğrenciler, taraftarlar dersi siyasi bir mitinge çeviriyorlar hep, Fransız Komünist Partisinin militanları Rocard'ı sürekli olarak "ileri bir kapitalist sistemin" savunucusu olmakla suçluyorlar.

Rocard, Devlet Başkanlığı için henüz adaylığını resmen koymamasına rağmen bütün anketlerde Rocard zaman zaman Giscard'ı bile geride bırakan bir düzeye geliyor. Seçim propagandası açısından bu durum Rocard için büyük bir avantaj.

MİTTERAND'IN İÇ RAKİBİ

Michel Rocard halen Sosyalist Partinin "Milli Sekreteri" Ancak Parti mekanizmasının ipleri esas olarak "Birinci Sekreter" olan François Mitterand'ın elinde. Fakat, Rocard özellikle son zamanlarda Parti içinde de büyük güç kazandı. Avignon kentinde yapılan son toplantıların birinde Sosyalist Partili her 4 Belediye Başkanından 3'ünün Rocard'ı desteklediği ortaya çıktı.

Parti içinde önemli bazı şahsiyetler de Mitterand'a karşı Rocard'ı destekliyorlar. Rocard'ın Parti içindeki en büyük muhalifi ise Sosyalistlerin Sovyet yanlısı Komünist Partisi ile birleşmesini savunan CERES grubu.

YENİ BİR ADAY

Nihayet Rocard'ın bir başka ve önemli avantajı yeni ve hiç denenmemiş olması. Mitterand şimdiye kadar iki kez Devlet Başkanlığına adaylığını koydu ve kaybetti. Üstelik Mitterand, Cezayir savaşı sırasında İçişleri Bakanlığı yapmış ve halkın çoğunluğunda oldukça kötü bir anı bırakmıştı. Rocard, sosyalist seçmenlerin ezici bir çoğunluğunun yanı sıra Marchais'nin partisindeki muhalifleri, hatta Giscard'a oy vermiş tarafsızların da oylarını birleştirebilir.

Şimdi gözler Rocard üzerinde. Adaylığını ne zaman resmen açıklayacak? Seçim kampanyasında hangi temaları esas alacak? Önümüzdeki haftalarda bu soruların yanıtlarını öğreneceğiz. Ama Rocard şimdiden temkinli bir şekilde iddialı ve kararlı görünüyor.

Brötanya sahillerinde, eşi ve çocukları ile tatilde bir gazeteci ile konuşan Rocard şunları söylüyor: "Gerçek bir denizci, duygularına ve sinirlerine hakim olur. Ben 30 yıldır siyaset denizlerinde seyir ediyorum."

1981 seçimleri konusundaki düşünceleri sorulunca da şu yanıtı veriyor Rocard:"Mitterand'ı değil, Giscard'ı yenmek için çalışıyorum."

Polonya'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

vizlerin tümü açıklandı. Tüm ülkede hür sendikaların kurulmasının yanısıra, işçiler haftada 5 gün çalışacak. Başarılı işçilere yılda 2 hafta ekstra izin verilecek.

Öte yandan Parlamentoda 450 milletvekili son olayları görüşmeye başladı. Görüşmeler sırasında hükümetin son çalışmalarıyla ilgili rapor okunacak, hür sendikaların nasıl kurulacağı konusu ele alınacak ve hükümete atanan yeni bakanlar onaylanacak.

Bazı gözlemciler Parlamentodaki Katolik grubun atamalara itiraz edeceğini öne sürdüler.

PAPA'NIN KONUŞMASI

Bu arada Papa İkinci Jean Paul'un yaptığı bir konuşma Polonya televizyonunda yayınlandı. Papa konuşmasında Polonya'nın bağımsızlığa ve egemenliğe hakkı olduğunu belirtti

ABD GENEL İŞ KONFEDERASYONU FON KURUYOR

ABD Dışişleri Bakanlığının karşı çıkmasına rağmen Amerikanın en büyük işçi sendikası AFL-CIO Polonya'da kurulacak hür sendikalara yardım için özel fon kuracak.

ABD'li diplomatlar, olaydan endişe duyduklarını, Sovyetler Birliği'nin bu durumdan yararlanabileceğini öne sürdüler

Konfederasyon Başkanı ile Dışişleri Bakanı Muskie'nin yaptıkları toplantıda Bakanın, durumunu yeni sorunlar çıkaracağını belirttiği öğrenildi.

VARŞOVA PAKTI KUVVETLERİ BAŞKOMUTANI DOĞU ALMANYA'DA

Varşova Paktı Kuvvetleri Başkomutanı Mareşal Viktor Kulikov pazar günü başlaması beklenen manevralarda bulunmak üzere Doğu Almanya'ya gitti.

Doğu Almanya Resmi Haber Ajansının bildirdiğine göre, manevralara deniz, hava ve kara kuvvetlerinden 40 bin kadar asker katılıyor. Çekoslovakya, Polonya ve Sovyet birlikleri de manevralara katılacak.

Carter...

(Baştarafı 3. sayfada)

ta sonra Washington'a gelmesi için kendisine yaptığı çağrıyı kabul etti.

Bu arada, Kahire'den resmi bir açıklama yapılmamasına rağmen, Mısır hükümet kaynakları, Devlet Başkanı Enver Sedat'ın 20 Kasımda yapılacak olan üçlü doruk toplantısına davet edildiğini ve bu daveti kabul ettiğini bildirdiler.

Kıbrıs'ta...

(Baştarafı 3. sayfada)

bu şekilde süreklilik kararıyla başlamasının çok olumlu olduğunu belirterek bu görüşmelerde ana konular önünde bir engel teşkil eden pratik meselelerin adım adım çözülebileceğini, bu yöntemin sürdürülmesiyle de esas meselelere bir çözüm bulunmasından umutlu olduğunu ifade etti.

Prof. Soysal, kendisinin görevden alınacağı yolunda gazetelerde çıkan haberler üzerine ise, ''Birara böyle bir şey oldu ama şu anda böyle bir durum yok, görevimi sürdürüyorum'' şeklinde konuştu.

Bingöl YSE İl Müdürü MHP'li olmadığını belirtti

HABER MERKEZİ

BİNGÖL YSE Müdürü Mirbey Ertuğrul gazetemize bir açıklama göndererek, işyerinde yasadışı işlemler yapılmadığını, YSE—İŞ Sendikasını tasfiye etmek için uğraşmadığını ve MHP ile hiç bir ilişkisinin olmadığını belirtti.

Açıklamada işçilerin siyasi düşüncesi ne olursa olsun sadece işyerindeki çalışma ve hizmetlerine göre değerlendirildikleri kaydediliyor ve kendisi hakkında MHP yanlısı olduğu şeklindeki iddiaların gerçek dışı olduğu söyleniyor.

YSE İl Müdürü kendisi hakkındaki iddiaların işten çıkarılan bazı kişilerin huzursuzluk yaratma amacına dönük olduğunu öne sürüyor.

Türkiye-Yunanistan...

(Baştarafı 3. sayfada)

ları ENOSİS iddiasıyla harekete geçmişti. Zamanın Başbakanı Menderes ise, ''Kıbrıs'ın Anadolu'nun bir devamı olduğunu'' ileri sürüyordu. Bu ortam içinde Kıbrıs bir anda kendisini büyük bir gerginlik ortamında buluyordu. İki ülke arasında dostça bir tartışma ortamına ihtiyaç varken yıllar sonra iki ülke de Bağımsız Kıbrıs Devletini kabul edecekken o yıllarda karşılıklı suçlamalar ve tertiplerle çatışma ve sorunlar daha da derinleştirildi. Bu gelişme içinde 6-7 Eylül olayları bir dönüm noktası oldu.

6-7 Eylül günü, gazetelerdeki ''Selanik'te Atatürk'ün evi bombalandı'' haberleri üzerine İstanbul'da bir anda harekete geçen kalabalıklar, Rumlara ait işyerlerini tahrip ediyor ve yağmalıyordu. Beyoğlu bir harabeye dönüyordu. Bunun ardından bütün Türkiye'de Kıbrıs'ın ilhakını isteyen, Yunanistan'a karşı düşmanlığı körükleyen bir dalga geliyor, bütün il ve ilçelerde resmi mitingler düzenleniyor ve bu mitingler radyo tarafından bütün Türkiye'ye duyuruluyordu. Türkiye-Yunanistan ilişkileri de en kötü noktaya geliyordu.

27 Mayıs devriminden sonra yapılan duruşmalarda, 6-7 Eylül hareketinin bizzat hükümet tarafından düzenlenen bir tertip olduğu ortaya çıktı. Atatürk'ün evine bombayı bir Türk İstihbarat görevlisi atmıştı. Daha sonraki yağma ve saldırı olayları bizzat hükümet ve DP tarafından düzenlenmiş ve vatandaşlar kışkırtılmıştı. Bu olay Türkiye-Yunanistan arasındaki ilişkilerde Türkiye'nin üzerinde kara bir leke olarak kalmıştır.

Yıllar sonra Türkiye-Yunanistan arasındaki sorunların hâlâ çözülmeye çalışıldığı, Kıbrıs sorununa bir çözüm yolunun arandığı şartlarda 6-7 Eylül olayı, Türkiye açısından, dış politikanın tertiplerle, körükörüne düşmanlıkla yürütülemeyeceğini göstermektedir. 6-7 Eylül olayları bir kere daha Türkiye-Yunanistan arasındaki sorunların karşılıklı düşmanlıkları kışkırtarak değil, dostça çözülme yollarının aranması gerektiğini göstermektedir.

«Çoluk çocuğumuz...

(Baştarafı 3. sayfada)

dı. Ancak temmuz ayından itibaren mesailerin kaldırılması üzerine ücretleri son derece düştü. Şimdi 24-25 yıllık işçilerin ellerine ancak 5 bin, 6 bin lira arası bir para geçiyor.

Muvakkat işçilerin halen kadroya alınmaması ve yakacak paralarının ödenmemesi de işçileri mağdur eden konular arasında.

Yemek boykotuna, baştemsilci Halil Ağırdemir ile birlikte başlayan işçiler Tek Gıda-İş Sendika yönetiminin pasif tutumunu da kınayarak toplu sözleşmeden doğacak farkın 20 bin lirasının şimdiden ödenmesini istiyorlar, aksi halde demokratik haklarını kullanacaklarını belirtiyorlar. Çay-Kur işçilerinden bazıları durumları ile ilgili olarak gazetemize şunları söylediler:

Cevdet Çavdar (24 senelik işçi) : ''Elime geçen para 6 bini bulmuyor. Aldığım paranın üç bini kira. O da eski kiracı olduğum için. Kalanı hanıma veriyorum. Hanım, sen bu paraya hiç çalışmasan da olur diyor. Her ay üç bin lira açık veriyorum. Borcumuzun hangisini ödeyeceğimizi şaşırdık. Bizi köle gibi çalıştırmak istiyorlar''

Mehmet Tunç (İki ay sonra emekli olacak): ''Elime geçen 5.800 TL. 4 bin lira kira veriyorum. Evde çoluk çocuk aç. Sözleşme 9 aydır sürüncemede.''

Hanife Kekik (İki ay sonra emekli oluyor): ''5 tane yetimim var. Elime geçen 5.700. İki gecedir eve gidemedim. Borçları nasıl ödeyeceğiz.''

Ali Kutlu (Âmâ bir işçi): Bir çok yerler direniş yaptı, vurdukırdı. Biz Çay-Kur işçileri olarak metanet ve sabırla bekliyoruz, ama bizim mükafatımız açlığa itilmek oluyor. Arkadaşların hiçbiri yakacak parasını alamadı. Yüzde 90'ı da borçludur. Sakat arkadaşların mesai dışı bırakılması da bizi üzen bir sorun. Ben 7 bin lira alıyorum. 5 bini kiraya gidiyor. 600 Tl. yol parası. Geriye 1.400 Tl. kalıyor. Bununla iki çocuk besliyor ev geçindiriyorum.''

Başka bir işçi ise şunları söylüyor: ''Sendikaya diyeceğimiz var. Türk—İş'in Polonya grevlerini desteklemesi çok güzel. Biz de buna yürekten katılıyoruz. Ama biraz da Polonya'dan ders alsalar öğrenseler de haklarımıza sahip çıksalar ya. Lafa gelince mangalda kül bırakmıyorlar, fakat Türk-İş olarak haklarımıza yeterince sahip çıkmıyorlar.''

Almanya'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

''Günün Konusu'' programında konuşan Ali Yurtaslan, MHP'li katillerin yasa dışı yollardan Almanya'ya girdiklerini, burada da faaliyetlerini sürdürdüklerini, geçimlerini sağlamak ve gelir elde etmek için MHP'nin Türkiye'den uyuşturucu madde kaçırdığını, karşılığında silah alıp bunu Türkiye'ye soktuğunu açıklamıştı.

Komandolar...

(Baştarafı 3. sayfada)

masını ve kendilerine sahip çıkılmasını istediler.

Bundan bir süre önce Mecidiyeköy-Topkapı hattında çalışan minibüs şoförlerinden 1000'er lira haraç istenmişti. Şoförler kendi aralarında oluşturdukları bir heyeti MHP Şişli İlçe yöneticilerine göndermişler, yöneticilerle yapılan toplantıda, MHP yöneticileri, ''Partinin ihtiyaçları dolayısıyla bir defaya mahsus olmak üzere alındığını'' belirtmişlerdi.

TİKP ŞİŞLİ İLÇE ÖRGÜTÜNÜN AÇIKLAMASI

Öte yandan ''sahte solcu'' bazı gruplar tarafından, Gültepe, Sanayi Mahallesi, Çağlayan Mahallesinde de esnaflar tehdit edilerek haraç toplandığı bildirildi. Konu ile ilgili olarak TİKP Şişli İlçe Örgütü bir açıklama yaptı. Yapılan açıklamada, haraç alınan yurttaşların partiye müracaat ettikleri, kendilerinin durumdan son derece tedirgin olduklarını bildirdikleri belirtiliyor.

Açıklamada, Gürsel Mahallesinde bir camcı ve Çağlayan son durakta bir bakkalın haraç vermedikleri için katledildikleri kaydedilerek şöyle deniliyor, ''Kendilerine Dev-Sol, Birlik Yolu adı vererek devrimci maskesi takan bu zorbalar, kendi tespit ettikleri bir miktar üzerinden hazırladıkları makbuzları esnafa bırakmakta ve bir süre sonra gelerek bu makbuzu 'tahsil' etmektedirler.''

Haraç toplayan ülkücü komandolarla bunlar arasında hiç bir fark olmadığı belirtilen açıklamada, TİKP'nin, esnaflardan zorla para toplayan zorbalara karşı mücadele ettiği, haraç isteyenlere karşı birleşilerek mücadele edilebileceği vurgulanarak yurttaşlar TİKP etrafında birleşmeye çağrılıyor.

''Lastik yakmakla, pankart asmakla, halkın evlerine yazı yazmakla, kendi görüşünden olmayanı mahalleden ve fabrikadan kovmakla MHP'ye karşı mücadele edilemez. Aksine bu tür mücadele MHP'yi güçlendirmektedir. Sol adına yapılan bu tür eylemler halkımıza zarar vermektedir.''

Bülbül, bir soru üzerine anarşiye karşı olan siyasi partilerle, Vali, Sıkıyönetim Komutanı, Belediye Başkanı ve Emniyet Müdürünün bir araya gelmesi ve anarşiye karşı tedbirler alması halinde parti olarak kendilerinin de üzerine düşeni yerine getirmeye hazır olduklarını kaydetti.

«Her şey her...

(Baştarafı 3. sayfada)

mun çok pahalıya mal olduğunu belirterek, bu yıl bütün etkinliklerin İnönü Parkında yapılacağını açıkladılar.

Festival yetkililerinin açıklamasına göre planlanan etkinlikler şunlar: Yarışma filmleri, kısa filmler, çocuk filmleri, plastik sanatlarda; resim, heykel, müzikte; hafif müzik ve halk müziği, tiyatro afişleri, folklor gösterileri.

Türkiye'nin..

(Baştarafı 3. sayfada)

verdiği demeçte, ''Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve mali sorunların çözümü için yardımcı olmaya çalışıyoruz'' dedi.

Klaauw bu arada, Türkiye-AET ilişkilerine de değindi ve Türkiye'nin Ortak Pazar'a tam üyelik için henüz hazır olmadığını söyledi.

Hollanda Dışişleri Bakanı Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar konusunda da, ''Biz bu sorunların dostça, iyi niyetle masa başında oturularak çözüleceğine inanıyoruz ve bunu yürekten istiyoruz'' dedi.

Van Der Klaauw son olarak Türkiye'nin NATO içindeki yeri konusuna değindi ve şunları söyledi: ''Türkiye, NATO için çok önemlidir. Bu gerçeği hepimiz biliyoruz. Her şeyden önce, Türkiye çok iyi bir orduya sahiptir. Biz ekonomik ve mali sorunların çözümü için Türkiye'ye yardımcı olmaya çalışıyoruz. Türkiye'nin güçlü kalabilmesi için bu gereklidir.''

Aybastı'da...

tafa Kara'yı kurşuna dizerek öldürdüler, Faruk ve İbrahim Kocalan'ı ise ağır şekilde yaraladılar.

Yetkililer olay yerinde yapılan incelemede 279 boş mermi kovanı bulunduğunu ve yaralıların Ordu Devlet Hastanesinde tedavi altına alındıklarını söylediler

İSTANBUL'DA

Kartal Aydınlık köyde bir iplik fabrikasını basan üç terörist bir kişiyi öldürdü.

Dün saat 12.00 sıralarında Kartal Anadolu Tekstil İplik Fabrikasının Muhasebe Servisini basan teröristlerin kurşunlarıyla orada bulunan Murat Saraçoğlu adlı kişi ağır yaralandı, daha sonra hastaneye kaldırılırken öldü. Teröristler masa üzerinde bulunan 15 bin lirayı alarak kaçtılar.

Vatan Lisesi coğrafya öğretmeni İsmet Denli önceki gece Fatih'te uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı.

Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, İsmet Denli saat 21.00 sıralarında Akşemsettin Caddesi Hüsrev Paşa Sokakta bulunan Murat Apartmanı önünde otomobilinden inerken kimliği belirlenemeyen bir kişinin silahlı saldırısına uğradı.

Çapa Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alınan İsmet Denli'nin sağlık durumunun ciddiyetini koruduğu bildiriliyor.

ANKARA'DA

Ankara'da ev basan teröristler bir kişiyi öldürdü, bir kişiyi de yaraladı. Dikmen Cumhuriyet Mahallesi 145 numaralı eve dün sabah saat 06.30 sıralarında gelen komandoların açtığı ateş sonucu 20 yaşındaki Fadime Çukurelma olay yerinde öldü, kocası Faruk Çukurelma ise ağır bir şekilde yaralandı. Yaralanan Faruk Çukurelma'nın Bayındırlık Bakanlığında memur olduğu bildirildi.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'in Ömerağa Mahallesinde 17 kişilik bir grubun silahlı saldırısına uğrayan Levent Tunalı adlı bir yurttaş yaralandı. Saldırıda bulunanların kiremit fabrikası işçilerinden İhsan Dil, Naci Kan ile 15 arkadaşı olduğu belirlendi. Yaralı Eskişehir Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

Eskişehir'in Osman Gazi Mahallesinde bulunan Kemer Kıraathanesinin önceki gün taranması sırasında ağır yaralanan 6 kişiden Kemal Özdengül kurtarılamayarak öldü.

Osman Gazi Mahallesinde bulunan Kemer Kıraathanesi önceki gece saat 21.00 sıralarında komandolar tarafından silahla taranmış, açılan ateş sonucu sol görüşlü 6 vatandaş ağır yaralanarak Devlet Demiryolları Hastanesine kaldırmışlardı.

MARDİN'DE

Nuseybin Belediye Meclisinin CHP'li üyesi Hasip Mungan silahlı bir saldırı sonucu öldü. Nusaybin Cumhuriyet Savcılığından alınan bilgiye göre Hasip Mungan, önceki gün akşamı saat 18.30'da Lozan Caddesindeki bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Öldürülen Belediye Meclisi Üyesinin, Devlet Bakanı Metin Musaoğlu'nun akrabası olduğu bildirildi.

KONYA'DA

Konya Cezaevinden kaçan 7 komandodan ikisinin yakalanmasıyla birlikte kaçma olayına 4 kişinin daha karıştığının belirlendiği, bu kişilerin yakalanmaları için çalışıldığı, 4 kişinin de gözaltında tutulduğu bildirildi.

Konya'nın Ereğli ilçesi Talat Paşa Mahallesindeki bir tarlada kulakları kesilmiş elleri ve yüzü şişlenmiş bir şekilde ağır yaralı olarak bulunan Süleyman Çelik hastanede öldü.

URFA'DA

Üç gün önce bilinmeyen kişilerce kurşunlanan kapalı ve yarı açık cezaevi önceki gece de saat 23.30 sıralarında yine bir grup tarafından kurşunlandı. Güvenlik Kuvvetlerinin saldırganlara ateş açması üzerine çıkan çatışmayı evinin damından seyreden 30 yaşlarında Zeynep Kanar adlı kadın ile henüz kimliği tespit edilemeyen bir kişi kaza kurşunu ile yaralanarak devlet hastanesinde tedavi altına alındı.

GAZİANTEP'TE

Önceki gün seferden dönen belediye otobüsü şoförü Mehmet Ali Aydın komandoların saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Ünaldı semtinde meydana gelen olayda, komandolar, ''Seni öldürmeyeceğiz, sakat bırakacağız'' diyerek Mehmet Ali Aydın'ın ayaklarına ateş ederek kaçtılar.

Arkadaşlarına yapılan saldırıyı protesto eden otobüs şoförleri dün sabah saat 6'dan 9.30'a kadar göreve gitmediler. Direnişle ilgili olarak Genel-İş Sendikası 2 Nolu Şube Başkanı Ahmet Özhan gözaltına alındı. İfade için çağrılan Ahmet Özhan'ın hâlâ serbest bırakılmadığı bildiriliyor.

İZMİR

Balçova'da eski bir polisi öldürdükten sonra güvenlik kuvvetleri ile giriştikleri çatışmada ağır yaralı olarak ele geçirilen, daha sonra hastanede ölen iki teröriste sahip çıkanın olmadığı bildirildi.

ÇANAKKALE'DE

Komandolar TSİP Biga İlçe Başkanı Bahattin Yılmaz'a saldırdılar. Bu arada Öğretmenler Derneğine de saldıran komandolar binanın camlarını kırdılar. Olaydan sonra gelen Nurettin Yazgan adlı MHP'li polis orada bulunan halka küfrederek silah çekti. MHP'li polisin, ''Hepinizin kökünü kurutacağım'' dediği bildirildi.

TARSUS'TA

Tarsus'ta önceki gece meydana gelen olaylarda 5 kişi yaralandı.

Önceki gece saat 04.00 sıralarında Anıt Mahallesinde kimliği belirsiz kişiler Hayrunisa Ulum adlı bir öğretmenin evine girdiler. Tabancalarını ateşleyen saldırganlar Ulum'u ağır yaraladılar.

Yine Şehit İsak ve Reşadiye Mahallelerinde önceki gece değişik yerlerde kimliği belirsiz kişiler Ayhan Tanrıbiler, Ahmet Kaygulu, Behlül Tanekoçak ve kimliği belirlenemeyen bir genci tabancalarla ateş ederek ağır yaraladılar. Yaralılar hastaneye kaldırıldılar.

ADANA'DA

Adana-Ceyhan karayolu üzerindeki Sümerbank Bez Fabrikasında dün saat 16.00 sıralarında iki grup arasında çıkan taş ve sopalı kavgada 10 işçi yaralandı. Tabancada kullanıldığı iddia edilen kavgada yaralanan işçiler SSK Hastanesinde tedavi altına alındı.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

durabildiğini sözlerine ekledi. Ecevit şöyle devam etti:

''Dün Konya'da cezaevinin dışardan gelen silahlı militanlar tarafından basılması ve birçok sağcı teröristin, caninin kaçırılması, utanç verici bir olaydır. Bu, devletin çöktüğünü göstermektedir. Cezaevlerinden adam kaçırmak şebekeleri haftalardır basında açıklandığı halde, hükümet bunları bilmemezlikten geliyor. Bu kayıtsızlığın, bu bilinçli ilgisizliğinin sonucu da Konya'da yer alan utanç verici kaçırma olayıdır. İktidar, canilerle ve cezaevlerinden adam kaçırma şebekeleriyle işbirliği yapıyor. Bu konuda polis görev yapamaz durumdadır. Sıkıyönetimden de silahlı kuvvetlerin bütün çabasına ve iyi niyetine rağmen, fazla sonuç beklemek haksızlık olur.''

Ecevit, daha sonra, Cumhurbaşkanı seçiminin büyük partiler arasında bir uzlaşma olmaksızın gerçekleştirilemeyeceğini belirterek, ''Cumhurbaşkanı seçilmeden erken veya zamanında seçime gitmek, Türkiye'yi çözümsüz bir Anayasa ve devlet bunalımına sürükleyecektir'' dedi.

«Kimyevi...

(Baştarafı 3. sayfada)

Yangında evi yanan 180'e yakın aileden, çoğunluğu ya akrabalarının, yanında kalıyor veyahutta evi yanmayan komşularının yanında barınıyorlar. Bu arada yetkililerin mağdur ailelerin kalması için ayrıldı dediği Fatih Kız Lisesi, Edirnekapı Yurdu ve Gaziantep Yurtlarına giden muhabirimiz bu yerlerin kapılarındaki görevlilerden buralara kimsenin getirilmediği cevabını aldı. Yurttaşlardan bazıları hiç bir yardım görmediğini belirtirken, birçoğuda Kızılay'ın battaniye ve yemek yardımında bulunduğunu söylediler.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

TİKP Fener Temsilcisi Mustafa Ünal da basına bir açıklama yaparak yangına sebep olan kimya depolarının Fener dışına çıkarılmasını istedi.

Mustafa Ünal açıklamasında bu ve bundan evvelki yangınların sebebinin kimya depoları olduğunu Fener halkının bundan evvelki yangınlarda da yetkililere başvurarak bu depoların kaldırılmasını istediğini ancak yetkililerin ilgisiz kaldığını belirtti.

''Partimiz yangından zarar gören vatandaşlara ve bütün Fener halkına geçmiş olsun der, bir daha bu tür acıların tekrarlanmaması için başta hükümet olmak üzere vali, belediye başkanı ve bütün yetkilileri göreve çağırıyoruz''. Yangından zarar gören vatandaşların yaralarının sarılması ve bütün Fener halkının sorunu olan ''Depoların Fener'den çıkarılması'' konusunda Partimiz Fener halkının yanında olacaktır.''

İTİRAF için ne diyorlar?

RIFAT ILGAZ (YAZAR)

''Önce Aydınlık'ı ve Doğu Perinçek'i candan kutlarım. Tarihi bir gazetecilik olayı gerçekleştirdiniz. Faşizmin iç yüzünü geniş kitlelere teşhir etmek, bugün vazgeçilmez bir görevdir. Aydınlık, sözkonusu yayını ile bu konuda büyük bir hamle yapmıştır.''

SATILMIŞ EBİK (KARABÜK YATIRIM-İŞ SENDİKASI BAŞKANI

''Yayını çok başarılı buluyorum. Aydınlık'ı tebrik ederim. Sol, mahalleleri, sokakları kurtaracağım diye uğraşacağına böyle şeyler yapmalı. Bu tür faaliyetlerle kamuoyu aydınlatılmalı. İmkan olsa da bu yayın en geniş şekilde kırsal kesime ulaştırılsa. Zira köylü kesimi böylesi açıklamalara büyük önem veriyor. Artık Başsavcılığın yayını ihbar kabul edip soruşturma açması gerekir.''

MUSTAFA DURGUN: CHP KOZLU BELEDİYE BAŞKANI

''Sorularınıza cevap olarak şunu söyleyeyim. Teröristlerin aşırı sağcı da, solcusu da memlekete ihanet ediyor. Bunları destekleyen parti ve kuruluşlar kapatılmalıdır.''

KAYSERİ'DEN BIR HALKIN KURTULUŞU TARAFTARI

''Ali Yurtaslan diye biri yoktur, yayın uydurma.''

NİĞDE'DEN BEDEN TERBİYESİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ OLEYİS SENDİKASI İŞYERİ TEMSİLCİSİ RAMAZAN ÇOBAN

''Aydınlık gazetesinde yayınlanmakta olan itiraf çok önemlidir. Bunun için Aydınlık gazetesini kutlarım. Ülkemizde anarşinin ve terörün hortladığı bir anda Aydınlık ve TİKP'nin birlik, beraberlik ve Milli Birlik Hükümeti çağrısını candan destekliyorum. Çok güzel yayınlar yayınlıyor. Faşistlerin hakkından bu gelecek inanıyorum. Başarılar dilerim''

Gazetemizi...

(Baştarafı 1. sayfada)

mak isteyince Ayaydın kağıdı göstermek istemedi ve mavi Anadol Sultanahmet yönüne doğru hareket etti. Ayaydın'ın bulunduğu mavi Anadol daha sonra geri döndü ve tekrar gazetemizin önünden geçerek, Milliyet gazetesinin karşısındaki Halı Sarayının önünde parketti. Arabadan inmeden bir süre orada bekleyen MHP'liler, bir süre sonra tekrar hareket edip dar bir sokaktan geçerek MTTB'nin yanından Cağaloğlu meydanına çıktılar. Daha sonra tekrar Aydınlık'ın önünden geçen Anadol, Sultanahmet'e doğru gözden kayboldu.

Arabada Kazım Ayaydın'dan başka iki şahıs daha vardı. Ayaydın şoförün yanında oturuyordu. Arkada oturan şahıs da orta boylu, şişmanca, sarışın, saçları düz, takım elbiseli, örme veya kadife gravatlı idi. Ayaydın'ın kucağında siyah renkli küçük bir çanta vardı ve içi şişkince idi.

Ayaydın'ın bu faaliyetinin, gazetemizi gözetlemek için gerekli yerleri tespit ve gözcüleri denetleme amacına yönelik olduğu sanılıyor.

BİR BAŞKA ŞAHIS

Aynı gün, uzun boylu pöti kare gömlekli bir şahıs ''kitap alacağı''nı ileri sürerek gazetemizin bulunduğu kata çıkmak istedi. Kendisine dağıtım şirketinin yeri gösterilerek kitabı oradan alması söylendiği halde, bu şahıs dağıtım şirketine gider gibi yapıp gazetemiz civarından uzaklaştı.

İKİ MHP'Lİ ADLİYE MEMURU POZUNDA

Önceki gün saat 12.00 civarında 34 TZ 987 plakalı 1974 model Murat 124 marka bir arabayla gazetemize gelen Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler adlı iki kişi ''Adliye memuru olduklarını, savcı yardımcısı tarafından itiraf yayını olan Aydınlık nüshalarını almak için gönderildiklerini'' ileri sürerek idarehanemize çıktılar. Arkadaşlarımız bu şahısların durumlarından şüphelenerek savcılığı aradılar. Söyledikleri isimde bir savcının bulunmadığını saptadılar. Çantalarından Türkeş'in bir kitabı; MHP ve Hergün gazetesi ile ilişkili olduklarını gösterir belgeler çıkması üzerine, arkadaşlarımız emniyete haber verdiler bu şahısları gelen ekibe teslim ettiler.

Bu sırada Temel Can adlı bir şahıs gazetemize gelerek ''MHP İl Başkanı Nuri Erogan tarafından gönderilen iki arkadaşlarının ne olduğunu'' sordu. Böylece bu iki kişinin MHP İl Merkezinden gönderildiği kesinlik kazandı. Bu şahısların yalan beyanlarla gazetemizin içine girmeye kalkışmaları daha önceki keşif faaliyetinin bir parçasıdır. Bütün bu olaylar gazetemize yönelik tertibin bir merkezden, MHP İstanbul İl Örgütünden yürütüldüğünü göstermektedir.

Ayrıca gazetemize gelen şahıslardan Ahmet Hamdi Güler' in ziyaretçi kartı almak için danışmaya bıraktığı kimliğin arkasında ''Burak Eke'' adlı şahsın adının bulunması da dikkat çekicidir. Ali Yurtaslan'ın itirafında adı geçen ÜGD Genel Merkez Yöneticisi Burak Eke, silah sağlama işleriyle uğraşmış ve azılı katillerden Ertuğrul Alpaslan'ın yardımcısı olarak çalışmıştır.

Diğer şahıs Ruhi Özcan'ın araba kullanmasına rağmen üzerinde ehliyetinin bulunmadığı ve Özcan'ın arabanın eski sahiplerinden polis memuru İbrahim Fırıncı'ya ait ruhsatı kullandığı görüldü. Ayrıca araba yeni boyatılmıştı ve Ruhi Özcan arabanın son sahibinin kim olduğunu bilmediğini söylüyordu.

Yalan söyledikleri, gazetemize yönelik bir tertibin bir parçası oldukları konusunda son derece kuvvetli deliller ve emareler bulunmasına rağmen polisin bu kişiler hakkında soruşturmayı derinleştirme gereğini bile duymadan serbest bırakması hayretle karşılanmıştır.

SORUMLU MHP İL MERKEZİ VE KAZIM AYAYDIN'DIR

Şimdi bütün kamuoyuna açıklıyoruz. Şu andan itibaren gazetemize, gazetemiz yöneticilerine, çalışanlarına herhangi bir saldırı olursa bunun baş tertipçileri MHP İstanbul İl Merkezi ve MHP İstanbul İl Gençlik Kolları Başkanlarından Kazım Ayaydın olacaktır.

MHP, Adana'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

balığı görebilecek kadar yakınken, niçin saldırganlar yakalanmıyor? Sayın Vali Vilayet binasının da mı yakılmasını bekliyor?'

Bülbül daha sonra halkı birleşerek zorbalığa karşı direnmeye çağırdı ve ''MHP'ye karşı mücadele'' adı altında halka zorbalık uygulayan maceracıları da eleştirerek şunları söyledi;

İtiraf'ın...

(Baştarafı 1. sayfada)

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI İTİRAFI İNCELEMEYE BAŞLADI

MHP hakkındaki suç duyurularını incelemek için tatilini yarıda keserek Ankara'ya gelen Cumhuriyet Başsavcısı Fahrettin Kıyak, gazetemizde yayınladığımız Ali Yurtaslan'ın MHP ile ilgili itiraflarına da el koyarak, iddiaların doğru olup olmadığını araştırmaya girişti.

Başsavcı Fahrettin Kıyak'ın Adli Tatil sırasında ortaya çıkan ve Siyasi Partiler Yasası uyarınca suç niteliği olabilecek bazı yayınları incelemeye başladığı ve Başsavcı tarafından incelenmek üzere not edilen yayınlar arasında ilk sırayı Ali Yurtaslan'ın itiraflarının aldığı öğrenildi.

Öte yandan MHP ile ilgili olarak Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından yapılan suç duyurularını incelemek üzere Başsavcılıkta bir komisyon kuruldu. Üç kişilik komisyonda, Sıkıyönetim Komutanlıklarınca yapılan suç duyuruları ve MHP'nin adının karıştığı çeşitli olaylara ilişkin ifadeler inceleniyor.

Adli Tatil süresince incelemelerini sürdüren bu komisyonda ortaya çıkan ilk sonuçların, dün başlayan yeni adli yıl döneminde değerlendirileceği bildirildi.

Suç duyuruları dışında, MHP'nin yurt dışındaki faaliyetleri de Başsavcılık tarafından izleniyor. MHP'nin Almanya'daki örgütlerini Başsavcılığın takibi üzerine kapattığını açıklamasına rağmen yurt dışındaki faaliyetlerini halen sürdürmesi inceleniyor.

Erkmen...

(Baştarafı 3. sayfada)

Oylama sonunda salonda bulunan 234 üyeden 231'inin güvensizlik, ikisinin red oyu kullandığı saptandı. Buna rağmen sonucu açıklayan Başkan Cahit Karakaş ''230 kabul, 2 red oyu ile Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki güvensizlik önergesi benimsenmiş ve Millet Meclisi Dışişleri Bakanını düşürmüştür'' dedi.

AP ve MHP'nin oylamaya katılmamasına rağmen bazı AP'li senatörler ile senatör bakanlardan Münif İslamoğlu, Ahmet İhsan Birincioğlu, Orhan Cemal Fersoy ve Ahmet Karayiğit'in oylamayı izledikleri görüldü.

Bağımsız Cengiz Şenses ise, önerge lehinde oy kullanırken, ''İktidarın işçi sınıfı, TRT ve basın üzerindeki baskılarını protesto ederek kabul oyu veriyorum'' dediği duyuldu.

Oylama sırasında dinleyici locasının tamamen dolu olmasının yanı sıra çok sayıda diplomatın da toplantıyı izledikleri görüldü.

Toplantının açılmasından hemen sonra geçen hafta ölen CHP İçel Milletvekili Yusuf Ziya Ural için bir dakikalık bir saygı duruşu yapıldı.

AP GRUBU

Millet Meclisi toplantısından önce biraraya gelen AP grubunda Genel Başkan Süleyman Demirel bir konuşma yaptı. Demirel, Erkmen hakkındaki gensoruyu saçma olarak niteledi ve partili üyelerden oylamanın yapılacağı toplantıya girmemelerini istedi.

CHP GRUBU

Olaydan önce toplanan CHP grubunda Genel Başkan Bülent Ecevit, neden güvensizlik oyu verilmesi gerektiğini anlattıktan sonra, grup oy birliği ile ''Daha başından beri kuruluşuna, programına ve tümüne karşı olduğu hükümetin önemli bir unsuru oluşturan dış politikasına da karşı oldukları'' gerekçesiyle güvensizlik oyu verilmesini kabul etti.

Oylamadan sonra tekrar toplanan grupta Ecevit, toplantıya eksiksiz katılan CHP'li üyelere teşekkür etti. ''Bu hükümet ancak safra atarak işbaşında kalabilir. Buna karşı etkin mücadeleyi yurt sathında sürdüreceğiz'' dedi.

ERBAKAN'IN BASIN TOPLANTISI

Güvensizlik oyunun açıklanmasından sonra bir basın toplantısı düzenleyen MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, ''Parlamento tarihi bir karar alarak, AP'nin bir bakanını iskat etti.'' dedi. Kararı kendi açısından yorumlayan Erbakan, parlamentonun böylelikle İsrail ile ilişkilerin kesilmesini istediği, batı kulüp ve AP azınlık hükümeti zihniyetlerini kabul etmediğini ve milletin AP'nin oyuncağı olmadığını gösterdiğini savundu. Erbakan, böylelikle yeni bir dönüm noktasına gelindiğini MSP Genel İdare Kurulunun önümüzdeki hafta toplanarak erken seçim zamanının geçip geçmediğini saptayacağını, geçtiği kanısına varırsa nasıl bir yol tutulacağını belirleyeceğini söyledi.

Ecevit'ın onarım hükümetinin hâlâ cevap beklediği yolunda basın toplantısında söylediği sözlere karşılık Erbakan, ''Sadece bunun lafını etmek yeterli değildir. Ecevit detay versin'' şeklinde konuştu.

Türkiye
POLONYA İŞÇİ SINIFINA SELAM!

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ MERKEZ ORGANI
EYLÜL 1980 / SAYI 19 / 50 LİRA

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN BİLDİRİSİ
"Polonya İşçi Sınıfını Selamlıyoruz"
HİKMET ÇİÇEK
Mao Zedung ve Milli Birleşik Cephe
GÜN ZİLELİ
19. Yüzyılda Dünyadaki Saflaşma ve Osmanlı İmparatorluğu
V.İ.LENİN
Amerikalı İşçilere Mektup (20 Ağustos 1918)
MEHMET CENGİZ
İşçi Haklarına Yönelik Tehditler
ÇETİN ÖZKARAR
Tarımda Destekleme Alımları

ÇIKTI

Genel Dağıtım: TÜR—DA
Hamam Sokak, No: 4, Cağaloğlu
İstanbul Tel: 27 25 22

KAYIP

Eşim Şengül BAYDAN
ve kızım 4 yaşındaki Dilek
BAYDAN 2.7.1980 günü
evi terkedip gitmiştir.
Görenlerin insaniyet
namına en yakın karakola
başvurmaları rica olunur

İSMAİL BAYDAN

Arkadaşlarımız
Zehra Çıladır
(Aslan) ile
Sina Çıladır
evlendiler.
Mutluluklar dileriz

Aydınlık çalışanları

T.C.
Kartal 1. İcra Dairesi
Menkulün Açık Artırma
İLANI

Dosya No: 1979/595

Bir Borçtan dolayı hacizli ve aşağıda cins, miktar ve kıymetleri yazılı mallar satışa çıkarılmıştır.

Birinci artırma 8/9/1980 günü saat 14.45-15.00'de Yakacık Ayazma cad. Pazar sok. 3/1'de yapılacak ve o günü kıymetlerin %75'ine istekli bulunmadığı takdirde 9/9/1980 günü aynı yer ve saatte 2 artırma yapılarak en çok fiat verene satılacağı ve satış şartnamesinin icra dosyasından görülebileceği, fazla bilgi almak isteyenlerin yukarıda yazılı dosya numarasıyla icra memurluğuna başvurmaları ilan olunur. 5/8/1980

Muhammen kıymeti		Adedi	Cinsi (Manıyeti ve önemli nitelikleri
60.000	00	1	Kabak marka bürülör yerli malı
40.000	00	1	Hamur Makinası
30.000	00	1	Hamur Tezgahı

(Basın: 6159-1165)

cemal süreya

PAÇAL

Polonya soluması

"Başka ülkelerde sona ermiş bulunan romantik edebiyat ortamı, tarihinin kendine özgü koşullarından ötürü Polonya'da her zaman canlı kalmıştır. Öyle ki düşünce yapımıza bile sızan bir yanı var onun. Romantizm sadece sanatsal bir olgu değildir bizde, siyasal ve toplumsal bir anlam da taşımaktadır. Şöyle diyebiliriz: Romantizm, öteden beri susturulmuş, sıkıştırılmış olan toplumsal hayatımızın sanat planındaki bir misillemesidir."

Bir Polonyalı eleştirmen kendi ülkesindeki sanatın serüveni üstünde düşünürken bunları söylüyor.

Neler olmuştur Polonya tarihinin kendine özgü koşulları? Herkesin üstünde birleştiği üç sözcükle açıklayabiliriz bunu: İstila, paylaşım ve başkaldırma. Ülke 1772-1945 arasındaki 68 yıl içinde beş kez paylaşılmış (1772, 1793, 1795, 1815, 1939); beş kanlı isyana (1794, 1830, 1846, 1863) sahne olmuş. Ayrıca savaşa dönüşen ve bağımsızlıkla sonuçlanan iki isyan var; 1918-21, 1944-45.

Polonya dilinin de yaşamak için sürekli mücadele içinde olduğu görülüyor. Bu dil bütün Ortaçağ boyunca ve XVIII. yüzyıla kadar Latin kültürünün egemenliği altındadır. Daha sonra da Rus, Alman, Fransız kültürleri onun yerini almaya başlar. 1939-45 yılları arasında Polonya'da bütün orta ve yüksek öğrenimin yasaklandığını da biliyoruz.

Şair S.Digat şöyle diyor Polonya için:"Sonu zafer, ama yazgısı kurban."

Çağdaş Polonya edebiyatı koca Mickiewitz'in açtığı yolda gelişmiştir; bu edebiyatın yaratıcılarının hemen hepsi sürekli sürgün hayatı yaşamıştır. Sözgelimi kurucular arasında ilk akla gelen adlara bakalım. Mickiewitz onyedi yaşında sürgün olmuş ve ülkesine bir daha ayak basamamıştır. J.Slowacki yirmibir yaşında yurdundan ayrılmış, bir daha dönmemiştir oraya. K.Norwid Polonya'yı yirmibeş yaşında terk etmiştir. Gidiş o gidiş. Z. Krasinski sürgünde doğmuş, hemen her ülkede bir süre yaşamış, ama Polonya'ya adımını atamamıştır. J.I. Kraszwski ömrünün yirmi yılını Dresden'de on yılı zindanda geçirmiştir.

XIX. yüzyılın sonlarında Polonya şiirinde başlayan devinime "Genç Polonya" adı veriliyordu. Fransız ve Belçika simgeciliğine, Alman modernizmine, pozitivizme karşı bir tepki olarak doğmuş bu devinimin özlemi şiiri yeni sınırlara götürmektir. Bu arada bireyci felsefelerden yararlanmaya da başlanmıştır. Eski bayrak-edebiyatın sonucudur bu. K.Tetmojer'in, J.Kasprowicz'in, S.Wyspianski'nin yapıtlarında haifiçe bir dekadansa dönüş görülür.

1920'lerden sonra "Scamandre" dergisi çevresinde toplanan sanatçıların yapıtlarında ise (o günler bağımsızlık günleri) yeni bir havaya tanık oluruz. Genç şairler ulusal sorunlarının çözüldüğü kanısındadırlar artık. Bunun sonucu olarak artık şiirde temel oge Polonya değildir. Jan Lechon'un ünlü bir şiirinin bir dizesi bunu anlatır:

"Ilkyazda ilkyazı görmek istiyorum
Polonya'yı değil"

İki savaş arasındaki yıllar Polonya şiirinin en aydınlık yıllarıdır. Umut yılları. Sanatçılar geçmiş zamanı bu açıdan yeniden yakalamak, eski değerleri, eskinin diri değerlerini yeni değerlerle kaynaştırmak çabası içindedirler. Ne var ki kısa sürecektir bu. 1935'lerden sonra Alman emperyalizminin dişlerini göstermeye başlaması Polonya şiirinde yeni bir karamsarlığı başlatmakta gecikmeyecektir.

1945'ten sonra da Polonya şairlerinin öbür Doğu Avrupa sanatçılarının tersine Jdanov'cu öğretiye tam ayak uyduramadıklarını uzlaşmaz ve eleştirel bir tavır takındıklarını görüyoruz. Eleştiri şiire bu kez humor'u da getirmiştir. Adam Wazyk'in şiirleri bunun en belirgin örneğidir.

Polonya şiirinin en büyük özelliği ülkenin siyasal durumu ve rejimiyle her an koşut bir gelişim içinde olmasıdır. Bağımsızlık dönemlerinde siyasal sorun hemen geriye gidiyor, yaygın hayat temaları fışkırıyor: buna karşılık bunalım ve istila dönemlerinde tek sorun "Polonya" oluyor.

SİNEMA

Nezih Coş

Korku filmleri

BORİS KARLOFF "FRANKENSTAYN"

İstanbul sinemalarında bu hafta gelmiş geçmiş ünlü "korku filmleri"nden bölümler, çarpıcı sahneler içeren bir antoloji filmi gösteriliyor: "Horror Show "(Korkunun Gösterisi). Yapım yılı 1979. Bu "korku filmi" derlemesini Richard Schickel adlı bir sinemacı Hollywood'un büyük yapımevlerinden Universal adına kotarmış.

Korku filmi, sanat yönü yanı sıra kuşkusuz önemli bir endüstri dalı olan sinemanın 85 yıllık geçmişinde çok sık el atılmış, tiryaki seyircileri oluşturulmuş bir tür. Sinema tarihçisi Nijat Özön, "100 Soruda Sinema Sanatı" adlı kitabında bu türü şöyle anlatıyor: "Bu tür adından da anlaşılacağı gibi, seyircilerde korku uyandıran kişileri, olayları, durumları işleyen bir türdür. Korkunç olaylar, vampirler, hortlaklar, hayaletler, kurt adamlar, acayip yaratıklar bu tür filmlerin başlıca öğeleridir. Konu genellikle karanlık, kabuslu bir hava içinde, ıssız, tekin olmayan yapılarda, yerlerde geçer. Korku filmleri tıpkı serüven filmleri gibi, seyircinin sinirleriyle oynamak temeline dayanır. Fakat bu oynayış, heyecan yaratmaya değil, seyirciyi korkutmaya, yıldırmaya yönelir. Nitekim korku filmlerinin en aşırı çeşidine yılgı filmi denir."

Drakula, Frankenştayn, Kurt Adam, King Kong gibi tümüyle imgesel (hayali) kahramanlarla en tipik ve yaygın örneklerini veren "korku sineması" türü, özellikle 1930'larda sesli sinemanın bulunuşundan itibaren Amerikan sermaye tekellerinin yöneldikleri önemli bir gelir kapısı oldu. Sinemanın sessiz ve sesli döneminde güldürüler toplumsal aksaklıkların eleştirisi için sanatçılar tarafından uygun bir anlatım biçimi oluştururken, "korku filmleri" genellikle seyircinin dikkatini fantastik öykü ve kahramanlara yöneltmek, korkutarak sarsmak, etkilemek, toplumsal sorunlar karşısında duyulan tepkileri bu hayati canavarlara yöneltmek, izleyiciyi boşaltmak işlevini gördüler. Bir İspanyol yayınevinin çeşitli uluslardan bir sinema yazarları ekibine hazırlattığı ve Arkın Kitabevi'nin 5 yıl önce Türkçeye çevirttirip yayınını yarıda bıraktığı Sinema Ansiklopedisinde "korku sineması"ndan sözedilirken şöyle deniyor: "İnsanlar, insan toplulukları dehşetten hoşlanır, korku duymayı sever. Beğeninin de ötesinde kişi için bir gereksinme ya da bir boşalmadır bu."

Sinemaya sesin girişiyle konuşma, efekt ve müziğin "korku filmi" türüne getirdiği geniş etkileme olanakları, bu türün kullanım oranını artırdı. 1930-50 yılları arasında Amerikan sineması, korkunç yaratıkları, dehşet verici canavarları çok yaygın biçimde kullandı. Bu dönem, "korku filmi" türünün altın çağı oldu. Dünyanın ekonomik, toplumsal ve siyasal bir bunalım yaşadığı bu dönemde korku filmleri, halk kitlelerini boşaltan, pasifize eden yönleriyle egemen sınıflar için çok önemli bir işlev gördüler. Lon Chaney'in "Operadaki Hayalet"inden King Kong'a, Bela Lugosi'nin oynadığı "Dracula" ve "Vampir" filmlerinden, Boris Karloff'lu "Frankenştayn", "Mumya" filmlerine dek Hollywood sinemasının onyıllardır önderliğini çektiği "korku filmi" furyası 1960'larda İtalyan, İspanyol sinemacılarınca biraz daha değişik biçimde sürdürüldü. Mario Bava, Dario Argento gibi sinemacıların tipik temsilcileri olduğu bu akımda, "korku filmi" kaba bir biçimde ve aşırı ölçüde dehşet, seks ve sadizm öğelerinin karıştırıldığı kolaycı bir "spectacle" (gösteri) anlayışına vardırıldı.

Burada en genel ve bilinen anlamıyla "korkutma amacına yönelik "filmlerden sözettiğimizi anımsatalım. Kuşkusuz sinemada gerçeküstücü, imgesel öğelerden yararlanılan pek çok gerçekçi ya da simgesel düzeyde eleştirel boyutlar taşıyan ilgiye değer film var (Fellini'nin, Bunuel'in yapıtları gibi). Bunları "korku filmi" deyiminin ötesinde, "fantastik sinema" gibi daha genel bir türün öğelerini kullanan filmler olarak nitelemek gerekir.

Bizim ele aldığımız kapsamıyla "korku filmi" 1980'lerin sinema seyircisi için ne denli ilginç? Bunun yanıtı hiç kuşkusuz çok olumlu değil. Örneğin iki haftadır Yeni Melek sinemasında gösterilen İngiliz Freddie Francis' in "İnsan Eti" (The Ghoul-1975) filminin boş salona oynadığı bir gerçek. Bugün artık konuları 19. yüzyılda geçen uydurma vampir, Drakula öyküleri eskisi gibi etkili olamıyor. Hitchcock'vari çarpıcı, etkileyici "suspense" (gerilim) filmleri ise tümüyle "korku filmi' türüne örnek oluşturmuyor. Bugünün çok iş yapan "korku filmleri" yeni mitler, yeni, bilinmez, ürkütücü simgesel canavarlar yaratmak zorunda kalıyor. "Kehanet" filminin şeytanı, "Duel" filminin kamyonu ezmek isteyen tankeri gibi. "Korku filmi" her çeşit tarih sahnesinden çekilmek ya da biçim değiştirmek durumunda. Ama işlevi pek değişmiyor bu türün. Bugün korkutma öğesini temel alan heyecan ve serüven filmlerinde saldıran bir kaba güç ve ona karşı bireysel direniş temaları dikkati çekiyor. Ama bu filmler genellikle, orta sınıf insanının toplum düzenine olan öfkesini, isyanını, bireysel şiddete dayanan bir biçimde, anarşist bir bakışla dile getiren "fantastik sinema" örnekleri olarak kalıyor, esas olarak bilinçlendirici değil, boşaltıcı bir işlev görmeye devam ediyorlar.

Bu hafta izlediğimiz korku filmleri antolojisi "Korkunun Gösterisi" genellikle klasik, demode "korku filmi" bölümlerinin resmi geçidi olarak yalnızca anı tazelemeye yarıyor. Bir eski albümün sayfaları çevriliyor. Lon Chaney'in, Karloff'un, Christopher Lee'nin yapıtlarından "Sinek"e, "Kendi Kendine Küçülen Adam"a, Hitchcock'un "Sapık" ve "Kuşlar"ına, "Jaws"a, "Kehanet"e dek birçok filmden parçalar izlettiriliyor. Filmin hazırlayıcısı Schickel eski canavar filmleriyle biraz alay etmiyor da değil. Örneğin vampir filmlerindeki cinsel yönlerden sözederken "bu filmler zamanında belki de o yüzden tutulmuştu" deniyor. Yine bugün Drakula'lardan kurtulmak için bu filmleri yapan yapımcıların kalbine bir bıçak saplamak gerektiği belirtiliyor alaycı bir dille. Ama bu küçümseme ifadeleri, Schickel'in antoloji çalışmasının seyirciyi çarpan, boşaltan, fantastik dünyalara sürükleyen, eski tür salt "korku" filmlerine ve onların tanınmış oyuncularına saygı duyan genel niteliğini gidermiyor. Schickel'in alaycılığı "Bakın yıllar boyu sizi uyutan, afyonlamak için biz sinemacılar neler yapmışız" demeye de geliyor açıkcası.

Çin'de «Edebiyat ve Sanatın Toplumsal Etkileri» tartışmaları (2)

Tanınmış Romancı Liu Zhixia Bir Adada Balıkçılarla söyleşirken

TOPLUMSAL ETKİLERE YAKLAŞIM

Birçok yoldaş edebiyat yapıtlarının hem sanatsal etki, hem de siyasal ve ideolojik etki doğurduğunu savunuyor. Edebiyat ve sanat tipik sanatsal imgeleri biçimlendirerek, halkın duygularına seslenerek ve manevi güç doğurarak halkı etkiler, aydınlatır, eğitir, böylece de belli bir toplumsal etki oluşturur ve sosyal olaylarda rol oynar. Edebiyat ve sanatın toplumsal etkilerine nasıl yaklaşılmalı konusunda da üç ayrı görüş var.

Birinci görüş, edebiyat ve sanatın halk üzerindeki görünmez etkileri yanında, bir de hemen doğurduğu aktif etki olduğunu belirtiyor. Goethe'nin "Die Leiden Des Jungen Werthers" (Genç Werther'in Acıları) adlı kitabı ilk çıktığında kolayca etkilenen bazı gençler üzerinde ortak bir etki yaptı. Ve bu gençler umutsuzluk içinde canlarına kıydılar. Çin'de eski toplumdaki bir akrobatın yaşamı üzerine "Uçan Hançer Hua" adlı bir film çevrilmişti. Filmin gösterilmesinin ardından çok sayıda çocuk ve genç bıçak atmaya heveslendiler. Bu moda hızla yayıldı. Bu olay halkın belleğinde hâlâ canlılığını koruyor. Son zamanlarda kısa bir süre ülkemizin bazı yerlerinde seks ve cinayet filmleri gösterildi, bazıları sahnede ya da romanlarda güç ve parayı yücelttiler, ya da baştan sona ahlâka aykırı sahneler sundular. Bunun toplumsal huzursuzluğu kışkırtan bir etken olması kaçınılmazdır.

Bir başka görüş edebiyat ve sanatın etkilerini aşırı ölçüde abartmaya karşı çıkıyor ve bunun bazı toplumsal sorunları haksız yere edebiyat yapıtlarının sırtına yıkma ve sorunları bu yapıtların toplumsal etkilerine eşit sayma tutumu olduğunu savunuyor.

Üçüncü bir görüş, edebiyat yapıtlarının toplumsal etkilerinin yapıtın edebi niteliğine ve bundan da önemlisi kitabın değindiği toplumsal sorunların ağırlığına bağlı olduğunu savunuyor. Toplumun ve okuyucunun karmaşık yapısı, edebi eserlerin toplumsal etkisini basit bir olay olmaktan çıkarıyor. Yapıtın sanatsal düzeyi yükseldikçe ve yapıta gösterilen toplumsal tepki arttıkça sorun daha da karmaşıklaşıyor. Örneğin "Kırmızı Konağan Rüyası"nı ele alalım. Günümüz devlet adamlarının, tarihçilerinin, iktisatçılarının, sanatçılarının ve eğitimcilerinin ortak kanısı bu romanın Cin feodal toplumunun "ansiklopedisi" adına hak kazandığı görüşüdür. Toplumsal etkilerin olumlu yönleri açısından romanın değeri yeterince araştırılmamıştır. Öte yandan, ortaya çıkışından sonraki iki yüzü aşkın yıl boyunca çeşitli kuşaklardan sayısız genç kız ve erkek bu romana hayran kalmış, büyülenmiş, kimileri ölene dek aç durmuş, kimileri evlerinden kaçmış, kimileri "Kuzen Lin" gibi hastalıklı görünmeye çalışmış, kimileri de büyük ve zengin bir memur olup romandaki "Uia Yucun"un izinden gitmeyi düşlemiştir. Bunlar da romanın toplumsal etkilerinin bir parçası değil midir? Şimdilerde bir öğretmenin yoldan çıkan bir öğrencisini nasıl eğittiğini, kızı bir grup serseriden koparak kendini düzeltmeye ve yeni bir yolda ilerlemeye yönelttiğini anlatan "Kızı Kurtarın" adlı çağdaş bir oyunumuz var. (Bk. B.R. Sayı: 4). Bu oyunun iyi bir oyun olduğunu herkes kabul ediyor, ama bazı gençler de elbette oyundaki serserilerin yaşam biçimini taklit ediyor, sahnede kullandıkları dile özeniyor. Bundan oyun nasıl sorumlu tutulur? Bu nedenle kamuoyuna yol gösterme, pratik ve gerçekçi tartışmalar düzenleme, halkın edebiyat ve sanatı daha sağlıklı ve daha ileri bir düzeyde değerlendirmesine yardım etme sorunu da vardır.

SON YILLARDA ÜRETİLEN EDEBİYAT YAPITLARININ TOPLUMSAL ETKİLERİ

Son yıllarda üretilen bazı edebiyat yapıtlarının toplumsal etkileri konusunda farklı görüşler var.

Bir görüş, ülkemiz edebiyat dünyasının son üç dört yılda edebi yaratmanın pratikle bağını kurma geleneğini geri getirdiğini, yazarların halkla daha yakın bağlar kurduklarını, çoğunun topluma karşı sorumluluklarının iyici bilincinde olduğunu, ve çok sayıda iyi yapıt ürettiklerini, başarılarının büyük olduğunu savunuyor. Edebiyat yapıtlarının halk üzerindeki etkisi, son otuz yıla oranla, görülmedik bir düzeye varmıştır. Lin Biao ve Dörtlü Çeteyi teşhir etme ve eleştirmede, zararlı etkilerini yok etmede, halkın siyasal bilincini geliştirmede, daha üstün ahlaki değerler oluşturmada ve sosyalist toplumda yeni tipte insanlar yetiştirmeye yardım etmede, birçok yapıt büyük başarıya ulaştı. Bununla birlikte şu ya da bu yönden kusurlu olan, toplumsal etkileri pek iyi olmayan, hatta kötü olan yapıtlar da vardır. Bunun esas nedenlerinden biri, yazarların aşırı solculuğun ideolojik etkisinden tam olarak kopamamaları. Bir başka neden bazı yazarların yaşama yalnızca bir açıdan, tek yönlü bakmaları. Bu yazarların bilimsel ve ciddi bir yaklaşımı yok ama araştırma ve yeni bir şeyler bulma cesareti var. Bunu sorun yapmak gereksizdir. Bu durumu abartarak edebiyat ve sanattaki başarılarımızı yadsımaya varmamalıyız, bununla birlikte gerçekçi bir biçimde varolan sorunların üzerine gitmeliyiz.

Bir ikinci görüş edebiyat ve sanattaki başarılarımızı doğrulamakla birlikte, hamen varolan sorunlara ağırlık veriyor. Bazı yazarlar hayali, hatta esrarengiz konulara, insanların cesaretini kıran ya da dehşet dolu sahnelere hevesleniyorlar. Bazı yapıtlarda, sanki yazar bu tür sahnelere ne kadar çok yer verirse o kadar "cesur" ve "gerçekçi" görünecekmiş gibi, insanın kanını donduran cinayetler, yozlaşma, kasvet ve vahşet var. Ayrıcalık peşinde koşma ve bürokrasinin eleştirisi kuşkusuz edebiyat ve sanatımızın ana konularından biri. Ama bazı yapıtlarda bunların üzerinde onulmaz yaralar ya da umutsuz olgular gibi aşırı duruluyor. Bazı filmlerde yabancı film yapımcılarının çeşitli hileleri öylesine mekanik bir şekilde ediliyor ki, bize yabancı bir yumruk döğüşü üslubu ya da sağlıksız eğilimler Çinli izleyiciyi eğlendirmek için çekici bir hale getiriliyor. Bazı filmlerimizin müziği, sanki "Yeni bir şey" yapmış gibi, titizlikle yabancı şarkıların ritmine uyduruluyor. Bu tür filmler halkın militan ruhunu uyandırıp, yüreklerindeki umut ateşini alevlendirmede, kafalarını geliştirip onları dört modernleşmeye doğru seferber etmede olumlu bir rol oynayamaz.

Uluğbeyin gök çizelgeleri

EVREN ve YARADILIŞ 10

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN

Stockholm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

"Tapınaklar yıkılır, saraylar paramparça olur ama bilim yaşar" dediği için XV.yüzyılın ünlü gökbilimcisi, Timur'un torunu Uluğ Bey (1394 - 1449), Mekke'yi görete (ziyarete) zorlanır ve önceden tasarlandığı gibi, yolda başbuğun adamlarınca öldürülür. Böylece, bilime saygı göstermeyen kara düşünceliler Tarihin karanlığına gömülüp giderler. Bu değerli bilimadamını öldürenlerin adları çoktan unutuldu. Uluğ Beğ'in gök çizelgeleriyle(1) adı ünlü gökbilimcilerle birlikte geçer bugün: Thales, Erathostenes, Al--Battani, Uluğ Beğ, Kopernikus , Brahe, Galilei, Kepler, Newton, Laplace, Einstein, Nubble bg.

Şöyle sızlanır Geothe'nin (1749--1832) XV.yüzyılda yaşayan Faust'u:"..Düşünü (felsefe), türe (hukuk), sağlıkbilim öğrendim. (...) Anladım ki, bizler için hiç bir şey bilmek olanağı yok. İnsanları iyileştirebileceğimi, doğru yola yöneltebileceğimi usumdan geçirmiyorum. Bu yüzden, kendimi büyüye verdim. Tin gücüyle, diliyle nice gizlere erişeyim artık.(...) Evreni içinden kavrayanı, birleştireni bileyim. Bütün etki güçlerini, (ilk) tohumları görüp anlayayım. Boş sözler geveleyip durmayayım."

Ortaçağ karanlığı bütün Avrupayı bir karabasan gibi basmıştı. Bu karanlığın içinden çıkmak hiç de kolay olmadı.Ortaçağın bilimini yutan Faust, kendine hiç bir şey sağlamadığını anlıyor öğrendiklerinin. Böylece, Yenidenuyanış'ın başlangıcında düşünen kişilerin simgesi oluyor Faust. Bir bilgi susuzluğuyla yaşamdan yararlanma özlemi var herkeste, Ortaçağın sonuyla Yenidenuyanıs'ın baslangıcında.

Leonardo da Vinci (1452 - 1519) daha çok ressam olarak tanınır. Hiç bir yana eğilmeyen özgür bir yaratıcı, bir yüceus (deha). Bütün yaşamını bilime verdi. Ölçmen (mühendis) ve tarımcı olarak çalıştı. İnsan bedeninin iç bölümlerini çizgiledi. Haritalar yaptı. 5300 yapraklık günlüğünde şu gerçekleri bulabiliyoruz: Doğayı inceleme ve deney yöntemi en doğru yoldur. Her yanda yaşayan bir evren tini var. Süredurum konusunda: Duyularımızla algıladığımız hiç bir şey kendi kendine devinmez. Her nesnenin deviniminin yönünde bir ağırlığı vardır. Yer, öbür yıldızlar gibi olağan bir yıldız. Dünya evrenin ortası değildir. Ay'ın kendi ışığı yoktur. Dünya da, Ay gibi aldığı ışığı yansıtır. Böylece, Aristo'nun karşısına dikiliyordu. Gözlem çok önemliydi bilimde: "...Bilim kesin bilgi verir, güç verir. Bilimsiz uygulamaya yönelen ve dayananlar pusulasız gemicilere benzer".

1453'de yayımladığı, De Revolutionibus Orbium Coelestium adlı yapıtında Nikolaus Kopernikus (1473 --1543), bütün gezegenler, Ay da yerküresiyle birlikte Güneşin çevresinde çember biçiminde dönüyor diyordu. Dizgenin ortasında Dünya değil, Güneş bulunmaktadır. Böylece Kopernikus, Ptolemaios dizgesi (sistemi)'yle Aristo gökbilimini yıkıyordu. Bu da, eski gökbilim geleneklerinden ayrılıp günümüz çağdaş gökbilimine doğru bir atılımdı.

Ptolemaios'un "...Eğer Yerküresi devinseydi her yanı paramparça olurdu" kanıtını "Eğer gök devinirse, çevresi daha geniş olduğundan ve bu nedenle belirli zamanda bir kez dönebilmek için daha hızlı döneceğinden bu sakınca gök için daha çok geçerlidir" diye yanıtladı.

Otuzüç yıl sessizce çalışan Kopernikus, buluşuyla büyük uçurumlar açıyordu bilimle din arasında: "...Dünya, Güneşin çevresinde dönmektedir". Ne de olsa "kilsenin hışmı"ndan çekiniyordu. Bunu da yazmak gereğini duyduğu açıklamadan anlıyoruz. De Revolutionibus Orbi adlı yapıtında Kopernikus, Papa Paul III'a yazdığı mektubunda şöyle diyordu: "...Ciceron Hicetas, Plutarkos bg. Dünya'nın devindiğini düşündüklerini söylüyorlar. Ben de bunun böyle olabileceğini anladım ve Dünya'nın devinimi üstünde düşünmeye başladım".

Bütün bunlardan anlaşıldığına göre, XVI.yüzyılın ortasında bilim hiç de özgür değildi Avrupa'da. Kilisenin egemenliği her yerde kendini gösteriyordu. Özgürlüğü yine de kimi düşünürlerle bilimadamlarının yürekliliğine, direnişlerine borçluyuz. Ancak ölüm döşeğinde görebildi yapıtının baskısını. Kuramının onaylanmasını en çok matematikçilerden bekliyordu. Onlardan pek azı destekledi ne yazık ki... Kopernikus'u destekleyenlerden Giordano Bruno, bunun bedelini odun ateşlerinde yanan bedeniyle ödedi. Galile'yi de işkenceler altında suçlularevinde çürüttüler. XVII.yüzyılda, Osmanlı İmparatorluğu Bilimadamı Hezarfen Ahmet Efendi'yi, yaptığı ufak bir araçla Galata Kulesi'nden Üsküdar'a uçmayı başardığı için Cezayir'e sürgün etti!.. Daha ne kurbanlar verilecekti bilim uğruna örümcekli kafalar yüzünden!

Kim karşı koyabilirdi, insan düşüncesiyle uyanan doğanın kımıldanışına:

Pencereye konan kuş(*)
ala vurur
güle vurur
taşır göğünü sonsuzluğun
ötelerden
yıldız yıldız
ışığını
denizlerin
uzaklardan

Bir böcek serinliğine
durur gün
yaprağın yeşilince doyumsuz
upuzun
bağ çubuklarınca
sallar beşiğini çocukların
bir bir daha

Duymuştum
kokusunu çiçeklerin
taşın
toprağın
suyun
bizden milyonlarca yıl önce
bir uzak uykuda

(*) A.R.E. Burdan Öte (çıkacak.

Devlet Tiyatrolarının 1980-81 mevsimi ilk tur oyunları belirlendi

Perdelerini 1 Ekimde acacak olan Devlet Tiyatrolarının ilk tur oyunları şu şekilde belirlendi: Turan Oflazoğlu'nun yazdığı "Genç Osman" Bozkurt Kuruç yönetiminde; Güngör Dilmen'in yazdığı "Kurban" Semih Sergen'in yönetiminde sergilenecek. Bu yıl, geçtiğimiz mevsimde de izlediğimiz oyunlardan "Bay Hiç ve Sonsuzluk Kitabevi" Dinçer Sümer yönetiminde, Turan Oflazoğlu'nun yazdığı "Elif Ana" ise Nihat Akcan yönetiminde sahneye konulacak.

Cahit Atay'ın yazdığı "Cennet Ana ve Oğulları" Kartal Tibet yönetiminde, Recep Bilginer'in yazdığı "Ben Kimim" ise Bekir Ağlagül yönetiminde sahneye konuluyor.

Devlet Tiyatrolarının bu yıl sergileyeceği oyunlar arasında iki de yabancı yazar yer alıyor. Curzio Malaparte'nin yazdığı, Tahsin Saraç ve Turan Acar'ın dilimize aktardıkları "Kadınlar Savaşı Yitirdi" adlı oyun Haldun Marlalı yönetiminde, Antoine de Saint Exupery'nin yazdığı, Gencay Gürün'ün dilimize aktardığı "Küçük Prens" ise Cihan Ünal tarafından sahneye konulacak.

YAZKO, tanınmamış yazarlar için dört dalda yarışma açacak

70 kadar yazarımızı bünyesinde toplayan Yazarlar Kooperatifinin (YAZKO) adını duyuramamış yazarlara yönelik olarak roman, şiir, öykü ve eleştiri-inceleme dallarında para ödüllü yarışmalar açacağı öğrenildi.

Şartnamesi hazırlanmakta olan yarışmalardan roman dalında 100 bin, şiir, öykü ve eleştiri-inceleme dallarında ise 80'er bin lira para ödülü verileceği bildirildi.

YAZKO'nun yarışmalarına 150 sayfa gibi bir alt sınırdan az olmamak üzere belli sayfada ürünle katılabilinecek. Ancak katılan yazarların bu ürünlerini daha önce hiç bir yerde yayımlamamış olmaları gerekiyor.

YAZKO, yarışmalarında ödül kazanan yazarların alacakları para ödülü dışında YAZKO'ya üye olmuş sayılacakları, gerekli ödentinin kendilerinden daha sonra telif ücretinden mahsup biçiminde alınacağı haber alındı.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

İkinci Dünya Savaşı tecrübesi, dünya hakimiyeti peşinde koşan saldırganın "yatıştırılamayacağını" gösterdi

Savaş sırasında Nazi Almanyasına karşı ittifak yapan üç devletin İngiltere, ABD ve Sovyetlerin başbakan ve başkanları... Churchill, Roosewell ve Stalin Yalta Konferansında.

Hazırlayan: Öktem Kalaycıoğlu

ADIM ADIM 2. DÜNYA SAVAŞINA NASIL GELİNDİ 5

Hitler ilk önce «yatıştırmacı» dostlarını yuttu

●Naziler sahte barış çağrılarıyla Barış Cephesinde "yatıştırmacılığı" körüklüyorlardı

İKİNCİ Dünya Savaşı, küçük ülkeler açısından da zengin deneylerle doludur. Bazı ülkelerin yöneticileri, kör bir komünizm düşmanlığı ya da şoven milliyetçi duygularla hareket ederek Hitler'le dostluk politikası güttüler. Böyle yapmakla saldırıdan korunabileceklerini sananlar da oldu. Bir kısmı Macar ve Polonya yöneticileri gibi komşu ülkelerden toprak parçaları koparmak için Nazi şemsiyesi altına girdiler. Bir kısmı Romanya'da olduğu gibi tehdit karşısında boyun eğdi. Bazıları da doğrudan işbirliği yaptılar. Ama hiç biri de zamanı geldiğinde Alman ordularının işgaline uğramaktan kurtulamadı.

Alman emperyalistleri, uzlaşmacı yöneticilerin yerine kendi kuklalarını getirdiler, daha da olmazsa Nazi ordularıyla işgal ettiler. Çünkü onların en küçük bir bağımsızlığa dahi tahammülleri yoktu. Bugün de aynı durumu Sovyetler Birliği'nin Üçüncü Dünya Ülkeleriyle olan ilişkisinde görüyoruz. Son Afganistan işgali bunun en canlı örneği olmuştur.

NAZİ "BARIŞ" TAARRUZU

NAZİLER saldırılarını gizlemek, barıştan yana güçler arasında ayrılık tohumları ekmek, kurbanlarını sahte barış hayalleri ile silahsızlandırmak gibi konularda propaganda makinelerinden çok yararlandılar. Uluslararası ilişkilerde de aynı şeyi yaptılar. Saldırılarından ve yeni hamlelerinden önce barış hayalleri yaydıkları gibi bir adım attıktan sonra da hemen "barış" önerileri getirdiler. Örneğin 1936'da Ren bölgesine asker sokulmasının hemen ardından Hitler bir barış paketi sundu. Ülkeler bu öneri üzerinde tartışadururken yeni saldırıların hazırlıklarına giriştiler. Alman orduları Viyana'ya girdiği gün Mareşal Goering, Çekoslovakya elçisine, Çekoslovakya'nın endişelenmemesini, Hitler'in Çekoslovakya ile ilişkileri geliştirmek istediğini. Avusturya sorununun "bir aile sorunundan başka bir şey olmadığını" söyleyip şeref sözü vermişti. Bundan tam bir yıl sonra bilindiği gibi Alman orduları Çekoslovakya'yı işgal ettiler. Danimarka'yı işgal etmelerinden bir yıl önce de bu ülkeyle bir "saldırmazlık antlaşması" imzaladılar. Hitler, Polonya işgalinden sonra İngiltere ve Fransa'ya mevcut durumu kabul etmeleri ve biraz da sömürgelerinden pay vermeleri karşılığında barış(!) yapmaya hazır olduğunu söyledi.

Şüphesiz, bu sahtekarlıkların hepsi etkili olmadı. Ama bir bölümü önemli ölçüde etki yaparken bir kısmı da en azından tereddütler doğmasına yolaçıyordu. Kısacası Naziler yürüttükleri propaganda ile yatıştırmacılığı körüklüyorlardı.

1930'LARDAN 1980'LERE

ŞÜPHESİZ, bugünün sorunlarını tarihi benzetmeler yaparak çözmek mümkün değildir. Günümüz şartları somut olarak ele alınıp değerlendirilmelidir. Ancak geçmiş de zengin tecrübelerle doludur. Geçmişi doğru bir tarzda ele almak bugüne de geleceğe de ışık tutacaktır.

Nazilerin ve Hitler'in 2. Dünya Savaşındaki politikalarının incelenmesi Sovyetlerin bugün bir yandan işgal ve saldırılarını sürdürürken bir yandan da "barış" taarruzları, silahsızlanma çağrıları yapmasının ardında yatan amaçları aydınlatmaktadır. Sovyetlerin bir dünya hakimiyeti peşinde koştukları Hitler'in kurmayları gibi yıllar öncesinden Ortadoğu'yu düşürme, Avrupa'yı kuşatma ve Avrupa ülkelerine yıldırım saldırı planları hazırladıkları artık apaçık ortadadır. Bu şartlarda yeni bir dünya savaşı tekrar dünyanın gündemine gelmiştir. Savaş ertelenebilir, geciktirilebilir mi? Şayet İkinci Dünya Savaşındaki barış cephesinin yaptığı hatalar tekrarlanmazsa evet!

İkinci Dünya Savaşının gösterdiği en önemli tarihi ders: Saldırganın ve savaş kışkırtıcısının karşısında izlenecek siyaset konusundadır. Yani saldırganın karşısında birleşip direnilecek mi dir? Yoksa tek tek kendi başını kurtarma veya saldırgana taviz üstüne taviz vererek "yumuşamacılık" mı yapılacaktır. İkinci Dünya Savaşı Hitler karşısında izlenen "yatıştırmacılığın" savaşı nasıl çabuklaştırdığını göstermektedir. Eğer bugün tarih "tekerrür edecek" ve dünya kendisini yeni bir dünya savaşının içinde bulacaksa bu geçmişten gerekli derslerin alınmadığı için olacaktır.

BİTTİ

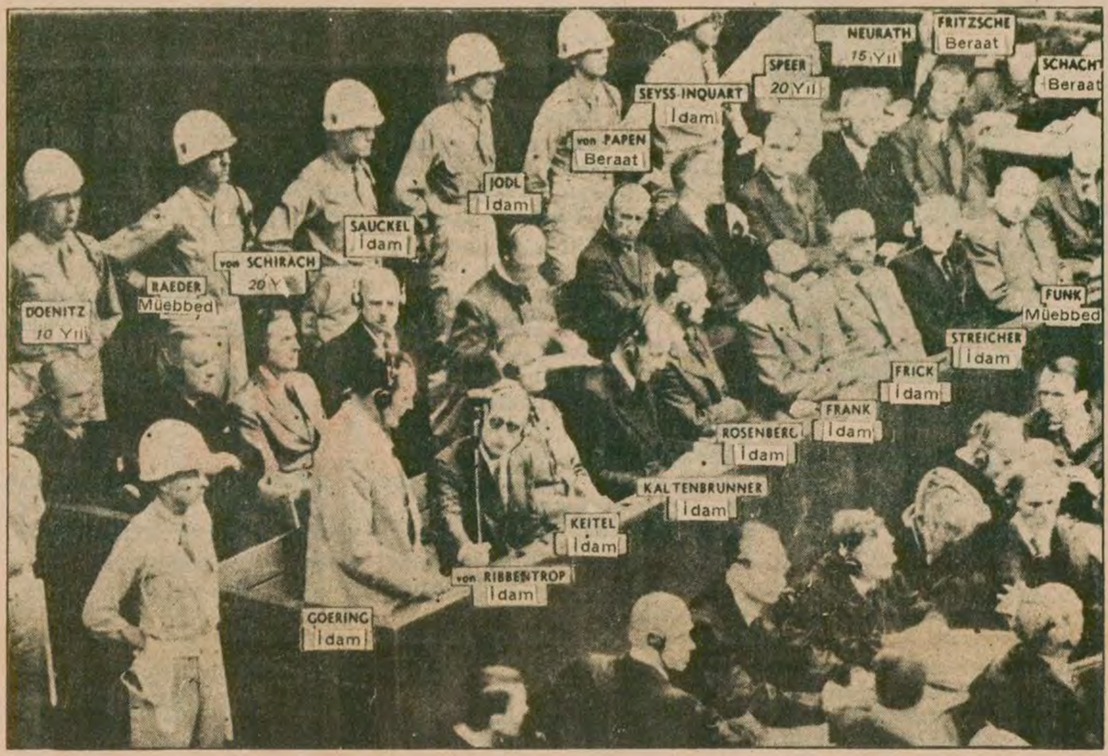

Nazi Partisinin önde gelenleri Nuremberg Mahkemesinde yargılandılar. Dava sonrasında Nazilerin savaş planları ve vahşetleri ortaya döküldü. Bazıları intihar ederken bir kısmı idam edildi, bazıları ise uzun yıllar hapishanede kaldılar

●Bugün savaşı geciktirmenin yolu, "yatıştırma", "yumuşamadan" değil, saldırganın karşısında güçlü bir barış cephesi yaratarak direnmekten geçiyor

---

Çin köylüleri lahana tarlasında çalışıyorlar

80'lerde Çin ekonomisi

Çin'de Milli Halk Meclisi Beşinci Kongresinin Üçüncü Toplantısının sürdüğü ve önemli kararların alındığı günlerde Çin'in önümüzdeki 10 yıl boyunca izleyeceği ekonomik politikayı anlatan "Çin Dış Ticareti" dergisinin eylül sayısında yayınlanan bir incelemeyi okuyucularımıza sunuyoruz.

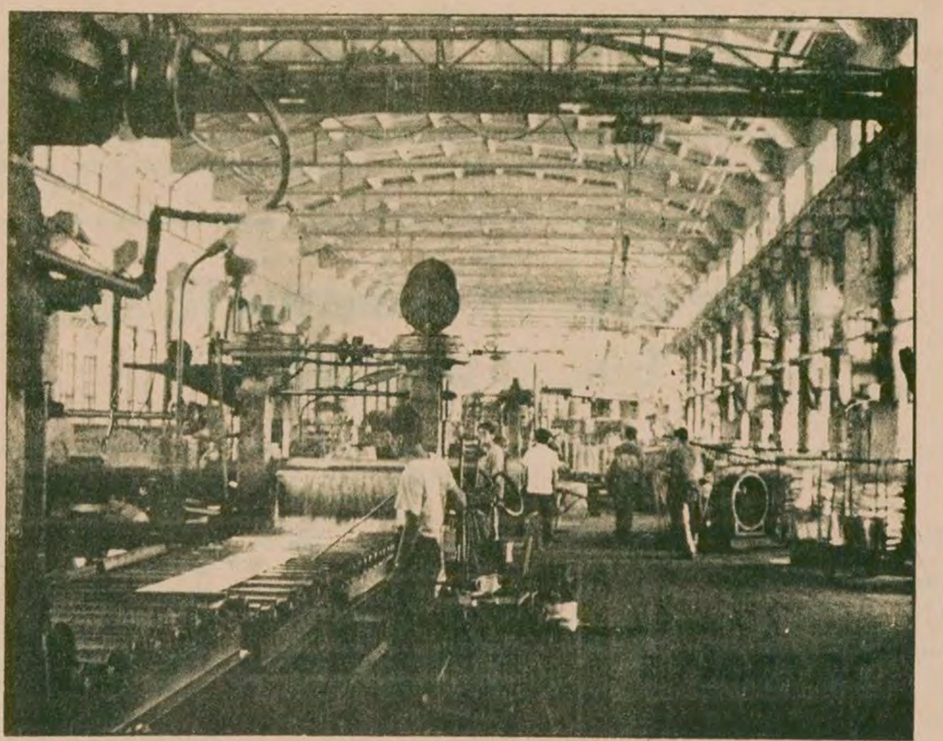

Sichuan bölgesinde demir-çelik fabrikası

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÇİN Halk Cumhuriyeti 1 Ekim 1980'de ülkenin 31. kuruluş yıldönümünü kutlayacak. Önümüzdeki 10 yıl Çin için olduğu kadar tüm dünya için bir dönüm noktası olacaktır ve Çin'in ekonomik yapısının ne yönde gelişeceği ve ekonominin perspektifleri yalnız Çin'i değil fakat aynı zamanda Çin'in dostlarını da ilgilendiren bir konudur.

31 YILDA BÜYÜK BAŞARILAR SAĞLANDI

SON 31 yıl içinde Çin'in ekonomik gelişmesi oldukça hızlı olmuş ve büyük başarılar sağlanmıştır. Fakat bu 31 yıl içinde gerilemeler de oldu. Buna rağmen 'Dörtlü Çete'nin yıkılmasıyla Çin ekonomik inşada dikkatleri toplamayı başardı ve bütün ülke istikrar ve birlikten memnunluk duyuyor. Ekonomik gelişme bir süre için Çin halkının esas görevi olacaktır ve geniş çaplı bir savaş olmaması halinde Çin bu merkezi görevinden sapmayacaktır. Bu düzenli bir gelişme sağlayacaktır.

"Dörtlü Çete"nin devrilmesinden sonra Çin'le diğer ülkeler arasında yeni yaklaşım yolları açıldı. Modernleştirmeyi hızlandırmak için Çin halkı kendine güven ilkesini diğer ülkelerden öğrenmeyle birleştirecek ve bu ülkelerle ekonomik ve teknolojik alış-verişi aktif olarak ilerletecek. Böylece ileri teknoloji ve bilimsel yönetim deneyine sahip olacaktır.

1979'u takibeden 3 yıl içinde ekonominin yeniden düzenlenmesi, yeniden inşası, sağlamlaştırılması, çeşitli ekonomik sektörler arasında uyum sağlanması ve yönetim sisteminin düzeyinin yükseltilmesine ayrıldı. Bu çalışmalar bütün ekonominin sağlıklı gelişmesi için sağlam bir temel oluşturacaktır. Bu çalışmaların ürünleri şimdiden alınmaya başlanmıştır.

HER ALANDA ÜRETİM ARTTI

EKONOMİNİN yeniden düzenlenmesiyle, ulusal ekonomideki sanayi ve tarım, ağır ve hafif sanayi, birikim ve tüketim arasındaki büyük dengesizlik azaltılmıştır. Geçtiğimiz yıl tarımsal üretim randımanı 1978'e oranla yüzde 8,6'lık bir gelişme gösterdi ki bu tahmin edilen ilk rakamlardan daha yüksek bir gelişme hızıdır. Hafif sanayide randıman yüzde 9,6'ya ulaşırken, ağır sanayide bu oran yüzde 7,7 oldu. Bu sayılar uzun yıllardan beri elde edilen en yüksek gelişme hızıdır. Kent ve köylük bölgelerde halkın yaşam düzeyinde de gözle görülür gelişmeler tespit edildi. Bu gelişmeler altyapı yatırımlarından büyük olmuştur. Bu arada sanayi sektörlerindeki görülen ekonomik verimin artışı da kaydedilmesi gereken önemli bir gelişmedir. Ekonomik yönetimde de reform başladı.. Yabancı ülkelerle ekonomik ve teknolojik alandaki alış-verişler de gelişme göstererek devam etmektedir.

Ekonomiyi yeniden düzenleme planı tarım, ormancılık, hayvancılık, çiftçilik ve balıkçılık alanlarında daha ileri gelişmeleri öngörmektedir. 1980 yılında toplam tarım üretiminde yüzde 3,8, toplam sanayi üretiminde ise yüzde 6 oranında bir artış öngörülmektedir. Hafif sanayi ağır sanayiden daha hızlı gelişmeye devam edecektir. Yakıt ve enerji alanındaki zorluklar da büyük ölçüde hafifleyecektir. Dış ticaret geliştirilecektir. Kır ve kent halkının gelirleri, uygun bir şekilde artmaya devam edecektir. Yeni düzenlemelerin 1980'de ve önümüzdeki yıllarda milli ekonomiyi daha da canlandıracağı ve içinde bulunduğumuz 10 yılda göstereceği gelişme için ümit verici bir başlangıç olacağına inanılmaktadır.

EN ÖNEMLİ KONU TARIMDIR

ÇİN, milli ekonominin 1981-1990 yılları arasında nasıl bir başarı göstermesini beklemektedir?

Gündemdeki birinci ve en önemli konu tarımdır. 80'li yılların sonunda Çin'in nüfusu bir milyarın üstünde olacaktır. Tahıl üretimi ve diğer tarım sektörlerinin nüfus artışının ve endüstrinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde gelişmesi için çok büyük çaba harcanması gerekiyor. Modern tarım teknolojisi yerel şartlara uygun olarak aşama aşama uygulanmalı ve böylece verim yükseltilmelidir.

Çin, bir yandan tahıl üretimini geliştirirken öte yandan sanayi ürünlerini, balıkçılığı, hayvancılığı ve ormancılığı da geliştirecektir. Böylece hem sanayinin talepleri hem de halkın ihtiyaçları karşılanacaktır. Çin şu sıra dışardan yiyecek maddeleri, pamuk, şeker almak için yılda 2-3 milyar dolar harcıyor. Dövizin ileri teknoloji satın almaya harcanabilmesi için bu durum değiştirilmeye çalışılmaktadır.

İkincisi, hafif sanayi geliştirilmelidir. 1980'lerde daha yüksek ücretler halkın satın alma gücünü artıracaktır. Hafif sanayi işletmeleri kaliteyi iyileştirmeli, ürünlerini çeşitlendirmelidir. Çin hem geleneksel ürünler üretecek hem de dayanıklı tüketim malları üretmeye çalışacaktır. Hem köy pazarları için daha ucuz mallar üretilecektir, hem de kent pazarları ve ihracat için lüks maddeler üretilecektir. Dolayısıyla hafif sanayi, ağır sanayi ile eşit hızda ya da daha hızlı bir biçimde geliştirilmelidir.

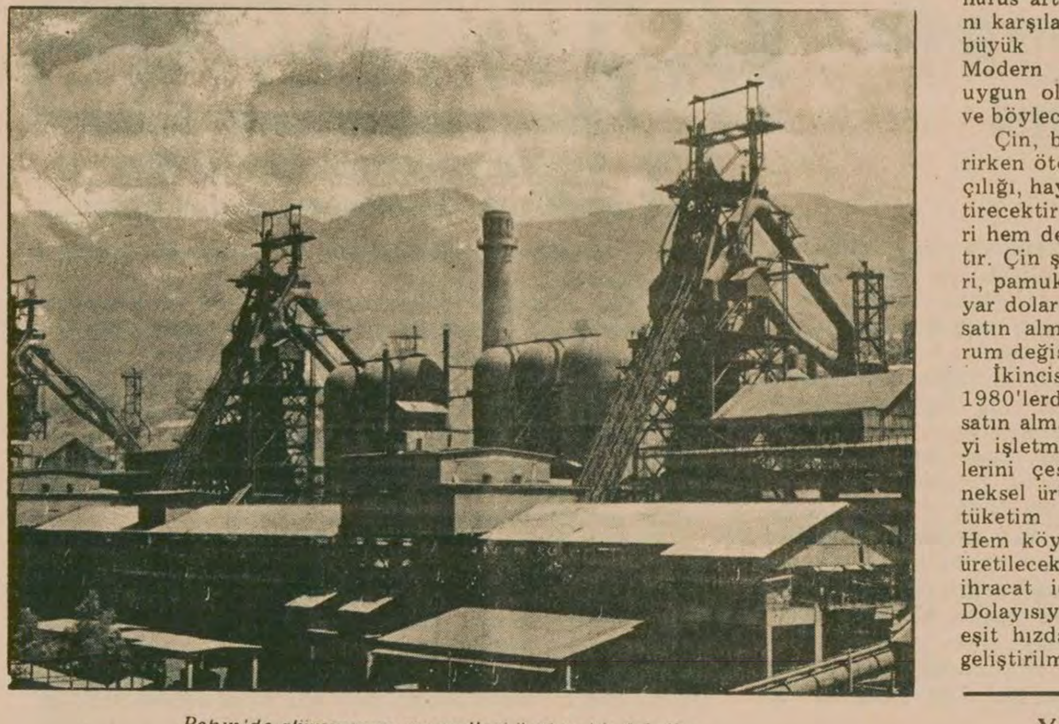

Pekin'de alüminyum mamulleri üreten bir fabrika

Yarın: Enerji ve ihracat

Televizyonda Bugün

17.00 HABERLER

17.05 HEIDİ

Dizinin bugün yayınlanacak olan 33. bölümünde Heidi rüyasında köyünü görür ve Klara'nın babası gelir.

17.30 GENÇ KAYAKÇI

17.55 JETGİLLER

18.25 POP MÜZİK

18.45 TV FİLMİ

Penceredeki gökyüzü

20.30 HABERLER

21.20 YEDİ TEPEDEN

Programda Mediha Şen, İclal Akkaplan, Necla Akben, Tolga Han Dans Grubu, Erol Büyükburç, Gökhan, Emre Arıcalı ve Nihat Işıklar yer alacaklar.

22.25 TV'DE TÜRK SİNEMASI

KEZBAN

23.55 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.45

PENCEREDEKİ GÖKYÜZÜ (YOUNG PİONEERS)

Yönetmen: Harry Harris
Oyuncular: Linda Purl, Rger Kern, Robert Haya

Kısaca Kızılderililerle dostluğu işleyen bir film diyebiliriz Çocukların ilgisini çekebilir.

KONUSU:

Kasaba dışında küçük bir kulübede yaşayan ve mutlu bir çift olan Molly ve....... salgın bir hastalık neticesinde çocuklarını kaybederler ve uzun yıllar çocukları olmaz. Kasabada Kızılderililerin baskın yapacağı haberinin yayıldığı günlerden biri yaralı iki Kızılderili gelir. Molly'nin bunlara yakınlık göstermesi ve savaş anlarında Reis'in karısının doğumunda yardımcı olması gerginliği azaltır, kin ve nefretin yerini dostluk alır.

22.25

Türk Sineması

Kezban

Yönetmen: Orhan Aksoy
Oyuncular: İzzet Günay, Hülya Koçyiğit

Taşralı genç kız şehire gelir. Yoksul babası ölmüş kendisine zengin amcasından başka bakacak kimsesi kalmamıştır. Çaresiz yanına sığınır. Ama evde kendi yaşında bir de amcasının kızı vardır ki etmediğini bırakmaz Kezban'ın basit yaşantısı değişik eğlence kıtlığı çeken şımarık ve zengin amca kızı ve arkadaşları için bulunmaz bir alay konusu olmaktadır. Kezban zengin amca evinda inanılmaz hızda değişiverir. Zariflikte güzellikte amca kızından kısa zamanda üstünleşmiştir. Amcakızının sözlüsüne de o daha çok yaraşmaktadır. Zaten tüm şımarık arkadaşları arasında genç adam göze batmakta sanki o da yaşamı boyunca hep bir gün Kezban gibi bir kızın eve geleceğini umutla bekler görünmektedir.

Tencere yuvarlanıvermiş kapağını bulmuştur, onlar erer muradına, zengin şımarık kız da kerevete çıkar.

İşte filmin konusu daha önce bu filmin görmüştüm diyorsanız aslında TV'de gösterilen Türk filmlerinin çoğunun yoktur birbirinden farkı ama bu filmin adı Kezban'dır.

Radyoda neler var?

TRT – 1
15.25 Yörelerimiz Folklorumuz. 15.45 Türk Silahlı Kuvvetler Saati, 17.00 Dilek Kutusu, 20.45 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu, 22.05 Türk Halk Müziği Dinleyici İstekleri.

TRT – 2
15.00 Opera Sahnelerinden, 19.00 Bizim Sanatçılarımız.

TRT – 3
09.05 Halk Müziği Dinleyici İstekleri, 15.45 Çağdaş Türk Müziği, 17.40 Sevgi üstüne, 19.35 Türkü Defteri